

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Πειραιά
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ-ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ
ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΣΙΑΦΑΚΑ ΜΑΡΘΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ: Α. ΜΠΟΥΡΜΠΑΧΑΚΗ
ΣΤ. ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2008

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Πειραιά
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ-ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ
ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΣΙΑΦΑΚΑ ΜΑΡΘΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ: Α. ΜΠΟΥΡΜΠΑΧΑΚΗ
ΣΤ. ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2008

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ

ΣΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
ΚΑΙ ΣΤΟΧΩΝ ΜΟΥ.....

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η πτυχιακή αυτή εργασία αναλύει την περιοχή της Νήσου των Ιωαννίνων σε όλα τα στάδια. Διαβάζοντας τη μπορούμε να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στη Νήσο. Τα κεφάλαια που περιέχονται και αναλύονται είναι: Ιστορική Αναδρομή, Γεωμορφολογία-Κλίμα-Φυσικά Δεδομένα, Κοινωνικοοικονομικά Στοιχεία, Φυσικοί Τουριστικοί Πόροι, Δίκτυα Υποδομής, Οικιστική Δομή Του Νησιού, Χωροταξική Ένταξη Περιοχής, Χρήσεις Γης και τέλος Συμπεράσματα.

Μέσα από σκληρή εργασία αλλά και μέσα από χαρά που ασχολούμαι με αντικείμενο που με εκφράζει εύχομαι ότι η πτυχιακή μου εργασία, θα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για κάθε άνθρωπο που θέλει να ασχοληθεί με την περιοχή του Νησιού των Ιωαννίνων.

Θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στους επιβλέπων καθηγητές που ανέλαβα την πτυχιακή εργασία μου για την πολύτιμη βοήθεια σε διάφορα προβλήματα και απορίες που αντιμετώπισα όπως επίσης που μου έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθώ με ένα τόσο ενδιαφέρον θέμα.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την αδερφή μου για την πολύτιμη ψυχολογική αλλά και ουσιαστική βοήθεια πάνω στο θέμα που ασχολήθηκα για την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	4
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	4
1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ-ΚΛΙΜΑ-ΦΥΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	10
2.1 ΘΕΣΗ-ΕΚΤΑΣΗ	11
2.2 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ	12
2.3 ΚΛΙΜΑ	14
2.4 ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	17
2.5 ΧΛΩΡΙΔΑ-ΠΑΝΙΔΑ	19
2.5.1 Χλωρίδα	19
2.5.2 Πανίδα	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	21
3.1 Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	22
3.2 Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙ	24
3.3 ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙ	25
3.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	29
3.5 ΕΜΠΟΡΙΟ-ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	
ΦΥΣΙΚΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	32
4.1 ΦΥΣΙΚΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ-ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΟΥ	33
4.2 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	36
4.3 ΑΝΑΨΥΧΗ	37
4.4 ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ	38
4.5 ΜΟΥΣΕΙΑ	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	
ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	41
5.1 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ-ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΣ	42
5.2 ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ-ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	44
5.3 ΥΔΡΕΥΣΗ-ΑΡΔΕΥΣΗ	45
5.4 ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΟΜΒΡΙΩΝ	45
5.5 ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

47

6.1	ΙΣΤΟΡΙΚΟ-ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	48
6.2	ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ-ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ	50
6.3	ΚΑΤΟΙΚΙΑ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	52
	6.3.1 Τυπολογία παραδοσιακής Νησιωτικής κατοικίας	57
6.4	ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	60
	6.4.1 Μορφολογικά στοιχεία εξωτερικού χώρου	60
	6.4.2 Μορφολογικά στοιχεία εσωτερικού χώρου	64
6.5	ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

67

7.1	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ	68
7.2	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ-ΔΙΚΤΥΟ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	68
7.3	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	70
7.4	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΓΗ-ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΟΙΚΟΠΕΔΙΚΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΩΝ	72
7.5	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ-ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

75

8.1	ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	76
	8.1.1 Βασικές Έννοιες Χρήσεων Γης	76
	8.1.2 Οι θεσμοθετημένες χρήσεις γης στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού	76
	8.1.3 Χρήσεις γης του Νησιού της λίμνης Παμβώτιδας	79
8.2	ΧΑΡΤΕΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

81

9.1	ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	82
9.2	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ	85

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

88

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

90

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διάλεξα να ασχοληθώ και να μελετήσω τον τρόπο κατασκευής των κτισμάτων καθώς και τις Χρήσεις Γης του Νησιού της Λίμνης Ιωαννίνων γιατί δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα και συγκεντρωμένα όλα τα στοιχεία που αφορούν τα κτίσματα της περιοχής.

Αιτία είναι ότι κατάγομαι από την πόλη των Ιωαννίνων και πάντα ήθελα να μάθω την οικιστική ανάπτυξη και εξέλιξη αυτής της συγκεκριμένης περιοχής.

Η ιδιαιτερότητα της περιοχής επέβαλε την αναφορά τόσο σε μεταβαλλόμενες φυσικές ενότητες όσο και σε στατιστικές, χωροταξικές, οικιστικές ενότητες.

Έτσι αναζήτησα στοιχεία όπως Φ.Ε.Κ. στα οποία βασίζονται οι κατασκευές στην περιοχή (παραδοσιακός οικισμός) και για τα υλικά κατασκευής, τον τρόπο κατασκευής καθώς και πολεοδομικούς χάρτες οι οποίοι με βοήθησαν πολύ ώστε να αποτυπώσω τις χρήσεις γης που αφορούν μια περιοχή της οποίας οι κάτοικοι σαν κύριο επάγγελμα έχουν την αλιεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

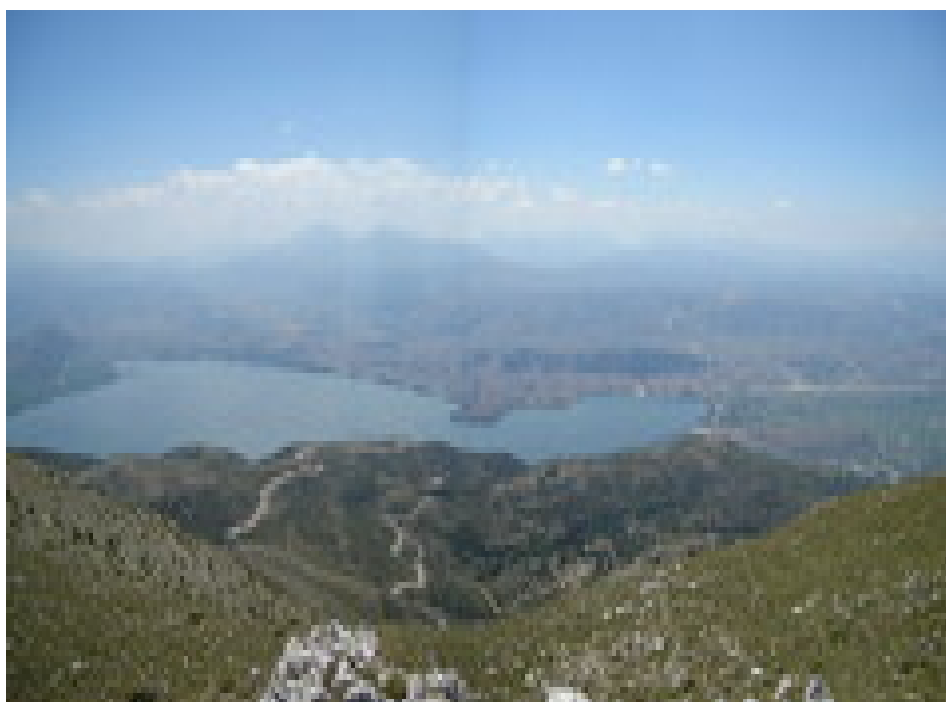
1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το Νησί της λίμνης Παμβώτιδας της ιστορικής πόλης των Ιωαννίνων δεν είναι μόνο κόσμημα για τους κατοίκους αλλά και για τους επισκέπτες.

Η ιστορική αναδρομή του Νησιού συνδέεται αναπόσπαστα με την ιστορία των Ιωαννίνων και της ευρύτερης περιοχής. Από τις μαρτυρίες που έχουν διασωθεί, το νησί είχε οικισμό πολύ πριν τον 10^ο μ.Χ. αιώνα. Από άλλες ενδείξεις-όπως αρχαιολογικά ευρήματα προϊστορικών χρόνων-οδηγούμαστε στην υπόθεση ότι στο νησί υπήρχε ανθρώπινη ζωή τουλάχιστον από την εποχή του χαλκού (2600-1100 π.Χ. περίπου).

Δεν νοείται να αναφερόμαστε στο νησί χωρίς πρώτα να κάνουμε μία σύντομη περιγραφή της λίμνης Παμβώτιδας από την οποία περιβάλλεται το Νησί μας.

«Παμβώτιδα» σημαίνει αυτή που πάντα τρέφει κυριολεκτικά και μεταφορικά. Αυτός είναι και ο λόγος που η λίμνη έχει μεγάλη σημασία τόσο στην ανάπτυξη του Νησιού όσο και στην ανάπτυξη της πόλης των Ιωαννίνων.

Εικόνα 1: Αποψη σχήματος της λίμνης Παμβώτιδας

Συγκεκριμένα η λίμνη έχει μήκος περίπου 7,5 χιλιόμετρα, πλάτος 1,5 χιλιόμετρο στο στενότερο μέρος και 5 χιλιόμετρα στο πλατύτερο, μέσο βάθος 4 έως 5 μέτρα και το μέγιστο μεταξύ βουνού και νησιού φτάνει στα 11 μέτρα (**εικόνα 1**).

Ξεχωριστά ενδιαφέρουσες είναι οι μαρτυρίες, για το Νησί, για τους κατοίκους και τις δραστηριότητές τους. Πολλές από αυτές τις μαρτυρίες αναφέρουν ότι το Νησί,

Εικόνα 2: Το νησί της λίμνης και απέναντι δεξιά διακρίνεται το φρούριο των Ιωαννίνων

εκτείνεται σε μήκος 800 μέτρων και έχει πλάτος 500 μέτρα. Το Νησί βρίσκεται σχεδόν απέναντι από το φρούριο και μπορεί κανείς να φτάσει σε αυτό με βάρκα σε μόλις είκοσι λεπτά (**εικόνα 2**). Είναι ένας λόφος, περιμέτρου μισής ώρας περίπου, στο βόριο άκρο του οποίου βρίσκεται ένα μικρό πυκνοχτισμένο χωριό κρυμμένο κάτω από μεγάλα δέντρα και βλάστηση. Αυτό είναι το χωριό όπου κατοικούν 120 περίπου οικογένειες.

Πότε και από ποιους πρωτοκατοικήθηκε το Νησί και πότε πρωτοδημιουργήθηκε ο σημερινός οικισμός, είναι άγνωστο. Εικασίες έχουν διατυπωθεί, όμως δεν είναι εξακριβωμένες και ιστορικά τεκμηριωμένες.

Ωστόσο αναφέρεται πως οι πρώτοι κάτοικοι του Νησιού ήταν Μανιάτικης καταγωγής οι οποίοι δεν ήρθαν οικιοθελώς να ζήσουν στο Νησί αλλά διωγμένοι από το δικό τους τύρρανο, με αποτέλεσμα να μεταφερθούν βίαια από τον τόπο τους στην περιοχή των Ιωαννίνων και στο Νησί γύρω στα 1614.

Αρχικά βάφτισαν το χωριό του Νησιού «Θιβετό» όμως αυτή η ονομασία δεν έζησε για πολύ. Με το πέρασμα του καιρού επικράτησε το όνομα «Νησάκι των Ιωαννίνων». Ίσως αυτή να είναι μία εξήγηση για τη Μανιάτικη προέλευση των Νησιωτών.

Το Νησί ήταν ιστορικός χώρος ασκητισμού και μοναχισμού και αυτό οφείλεται στα πολυάριθμα μοναστήρια που υπάρχουν πάνω σ' αυτό και είναι οχτώ στο σύνολό τους. Αυτός είναι και ο λόγος που στα χρόνια της Τουρκοκρατίας ονομάζονταν «κιαφίρ αντασί», που σημαίνει «νησί των απίστων» όπου για αιώνες παρέμενε καταφύγιο για κατατρεγμένους όσο και για ανθρώπους με ενδιαφέροντα και προβληματισμούς.

Ένα Νησί που σαφώς παρακολουθεί την ιστορική εξέλιξη της ηπειρωτικής πρωτεύουσας. Η διαμόρφωση και η ανάπτυξη του συνδέεται άμεσα με εκείνη των Ιωαννίνων τόσο κατά την περίοδο του Δεσποτάτου της Ηπείρου όσο και κατά την περίοδο του Αλή Πασά, που τα Γιάννενα έφτασαν στο απόγειο της πολιτιστικής τους δύναμης. Στα χρόνια όμως του Αλή Πασά αρχίζει η παρακμή του Νησιού εξαιτίας των καταθλιπτικών φορολογικών μέτρων του Αλή Πασά που είχαν σαν αποτέλεσμα τον οικονομικό μαρασμό των Νησιωτών και των μοναστηριών.

Εικόνα 3: Άποψη του αρχοντικής οικίας του Αλή Πασά

Η τελειωτική καταστροφή του νησιού επήλθε στις 30 Απριλίου 1821 όταν σκλαβώθηκε το νησί εξαιτίας του Αλή Πασά όπου κατέστρεψαν όλα τα μοναστήρια και λεηλάτησαν όλο το Νησί. Μετά την δολοφονία του Αλή Πασά στο νησάκι οι νησιώτες γύρισαν στα σπίτια τους. Ο «χαλασμός» του Νησιού ανέκοψε μια μακραίωνη ανοδική πορεία πλούσιων δραστηριοτήτων. Νέες προσπάθειες ξεκίνησαν τα επόμενα χρόνια έτσι ώστε Νησιώτες και μοναστήρια να «ζαναγεννηθούν».

Έγιναν σημαντικές παρεμβάσεις που αποσκοπούν στη συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη όλων των μνημείων του τόπου ώστε να αναδειχθεί ολόπλευρα ο πλούτος της αρχιτεκτονικής, καλλιτεχνικής και πνευματικής παράδοσης.

Πλέον οι κάτοικοι ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την αλιεία και το 1922 ιδρύουν αλιευτικό συνεταιρισμό δίνοντας έτσι ώθηση στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Παράλληλα ασχολούνται και με την κατασκευή διάφορων ειδών. Χρησιμοποιούσαν το παπύρι και τα καλάμια για κατασκευή ψαθών και καρεκλών και για κατασκευή περιφράξεων όπως επίσης ασχολούνταν και με την κατασκευή καϊκιών (εικόνα 4).

Εικόνα 4: Χώρος κατασκευής καϊκιών

Το Νησί χαρακτηρίζεται τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους το 1968 και αργότερα η δόμησή του ελέγχεται με τον ίδιο τρόπο. Η δόμησή του είναι ίδια με αυτή των παραδοσιακών οικισμών και τηρείται μέχρι σήμερα.

Κλείνοντας αυτή την ενότητα θα λέγαμε πως το Νησί ,στο πέρασμα των αιώνων, αποτέλεσε μια κοινωνία με έντονα τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά που υπαγορεύει από μόνη της έναν σεβασμό, ώστε να μην γίνει θύμα της ανεξέλεγκτης τουριστικής ανάπτυξης.

1.2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπός της πτυχιακής μου εργασίας είναι η **σύνταξη χωροταξικής μελέτης** και αναφορά **χρήσεων γης** του Νησιού Ιωαννίνων, καθώς επίσης η εξέταση των κατασκευών πάνω στο Νησί και η επισήμανση τόσο των προβλημάτων όσο και οι τρόποι επίλυσης που προτείνω.

Το νησί είναι το μοναδικό στον κόσμο νησί μέσα σε λίμνη πού κατοικείται. Περιέχει ιστορικά μνημεία και συνδέεται οργανικά με την πόλη και το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων.

Η ιδιαιτερότητα της περιοχής μελέτης επέβαλε την αναφορά σε μεταβαλλόμενες Φυσικές ή στατιστικές ενότητες.

Σαν προγραμματική ενότητα θεωρείται ο νομός Ιωαννίνων όπου αναφέρονται και τα περισσότερα γενικά στατιστικά στοιχεία.

Σαν φυσική ενότητα θεωρείται το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων. Το νησί και η λίμνη συνδέονται και ενεργούν οικονομικά και κοινωνικά μέσα σ' αυτόν τον καθορισμένο φυσικά χώρο,

Η άρδευση του λεκανοπέδιου από την λίμνη, η απασχόληση των κατοίκων στην μεταποίηση και τις υπηρεσίες επιβάλλουν την θεώρηση αυτή.

Το νησί αναπτύχθηκε και εξακολουθεί να ζει σαν μία ορισμένη γεωγραφικά γειτονιά της πόλης. Η απασχόληση και οικονομικοί τομείς όπως ο τουρισμός και ακόμα η αναψυχή δυναμώνουν καθημερινά τις σχέσεις πόλης - νησιού.

Η προσπάθεια λοιπόν για μια εκλογικευμένη πρόταση-σχέδιο αξιοποίησης του νησιού αντιμετωπίζεται ταυτόχρονα και στα παραπάνω επίπεδα.

Αναπτυξιακοί στόχοι αναζητούνται στο Εθνικό Πρόγραμμα αναπτύξεως, ειδικότερα στο πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης και το 5ετές χωροταξικό πρόγραμμα.

Για την επιλογή των λύσεων λαμβάνονται υπόψη το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και οι δυνατότητες χρηματοδότησης μελετών και έργων από τα αρμόδια ταμεία της ΕΟΚ.

Η μελέτη διαρθρώνεται και παρουσιάζεται σε τρία στάδια:

Πρώτο, προκαταρκτική επεξεργασία, αναγνωριστική έκθεση με τις υπάρχουσες συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή μελέτης.

Δεύτερο, καταγραφή όλων των κτισμάτων που υπάρχουν στον οικισμό του Νησιού. Αναφορά και σχεδίαση τόσο των κτισμάτων όσο και των χρήσεων γης πάνω σε χάρτη της περιοχής.

Τέλος τρίτον, έρευνα καταγραφή προβλημάτων και στη συνέχεια εύρεση πιθανών λύσεων.

Για την λύση των προβλημάτων του οικισμού και της Νήσου γενικότερα πραγματοποιήθηκε έρευνα με ερωτηματολόγιο και συνεντεύξεις στους κατοίκους του Νησιού έτσι ώστε να διερευνηθεί σε βάθος, τόσο η γνώμη όσο τους και η επιθυμία τους να συμμετέχουν στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων και στην αποδοχή των προτεινόμενων λύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ-ΚΛΙΜΑ-
ΦΥΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

2.1. ΘΕΣΗ-ΕΚΤΑΣΗ

Το νησί βρίσκεται στο λεκανοπέδιο Ιωαννίνων που περιβάλλεται από λοφοσειρές υψομέτρου περί τα 1.000μ. εκτός από το ΒΑ τμήμα που ορίζεται από την κορυφογραμμή του όρου Μιτσικέλι που φτάνει τα 1810μ.

Εικόνα 5: Αποψη του νησιού από το βουνό Μιτσικέλι

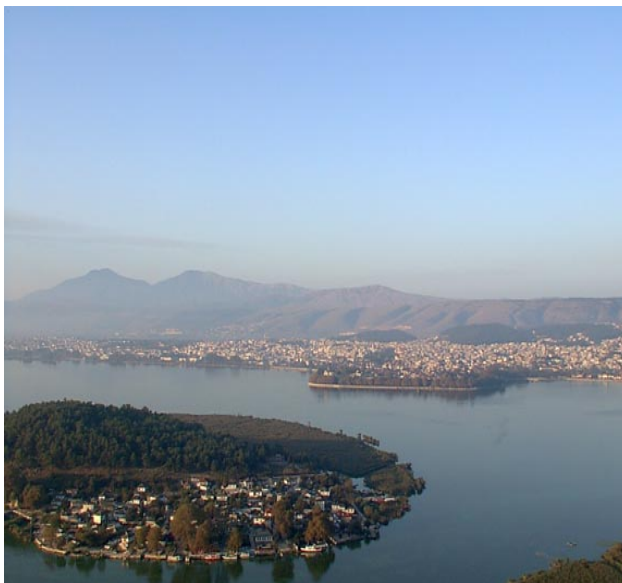
Το νησί έχει μέσο μήκος 800μ και πλάτος 500μ και έκταση περίπου 500.000 τ.μ. το νησί περιβρέχεται από την λίμνη Παμβώτιδα (εικόνα 5).

Η επιφάνεια της είναι 23.8χλμ, έχει μήκος 7χλμ, μέσο πλάτος 3χλμ, περίπου και το βάθος της κυμαίνεται από 3 ως 13μέτρα.

Η περίμετρός της είναι περίπου 33χλμ. Η μέση στάθμη της στο υψόμετρο +469,60μ. ενώ η ανώτατη στάθμη της θα διαμορφωθεί στα +470,70μ. με τα αναχώματα που βρίσκονται υπό κατασκευή. Η κατώτατη στάθμη της προβλέπεται να διατηρηθεί στα +468,90μ.

Εμφανείς εκροές της λίμνης γίνονται αφενός από τους οχετούς της οδού Ιωαννίνων - Λάρισας κοντά στο κοντά στο Πέραμα προς τη σήραγγα Λαψίστας αφετέρου από την καταβόθρα Μπενίκοβα στις δυτικές πλαγιές του λόφου της Καστρίτσας, κοντά στον οικισμό Κατσικά.

Στα βορεινά της δυτικής όχθης της είναι εγκαταστημένη η πόλη των Ιωαννίνων σε υψόμετρο περίπου 470μ. Η ανάπτυξη της πόλης έχει γίνει σε μια στενόμακρη ζώνη γης ανάμεσα στην όχθη της λίμνης και σε μια χαμηλή λοφοσειρά παράλληλα με την όχθη με μέγιστο υψόμετρο 640 μ. Δυτικά και παράλληλα προς τη λοφοσειρά αυτή αναπτύσσεται άλλη ψηλότερη με κορυφή στα 880μ (εικόνα 6).

Εικόνα 6: Στο βάθος διακρίνεται η πόλη των Ιωαννίνων και η ανάπτυξή της.

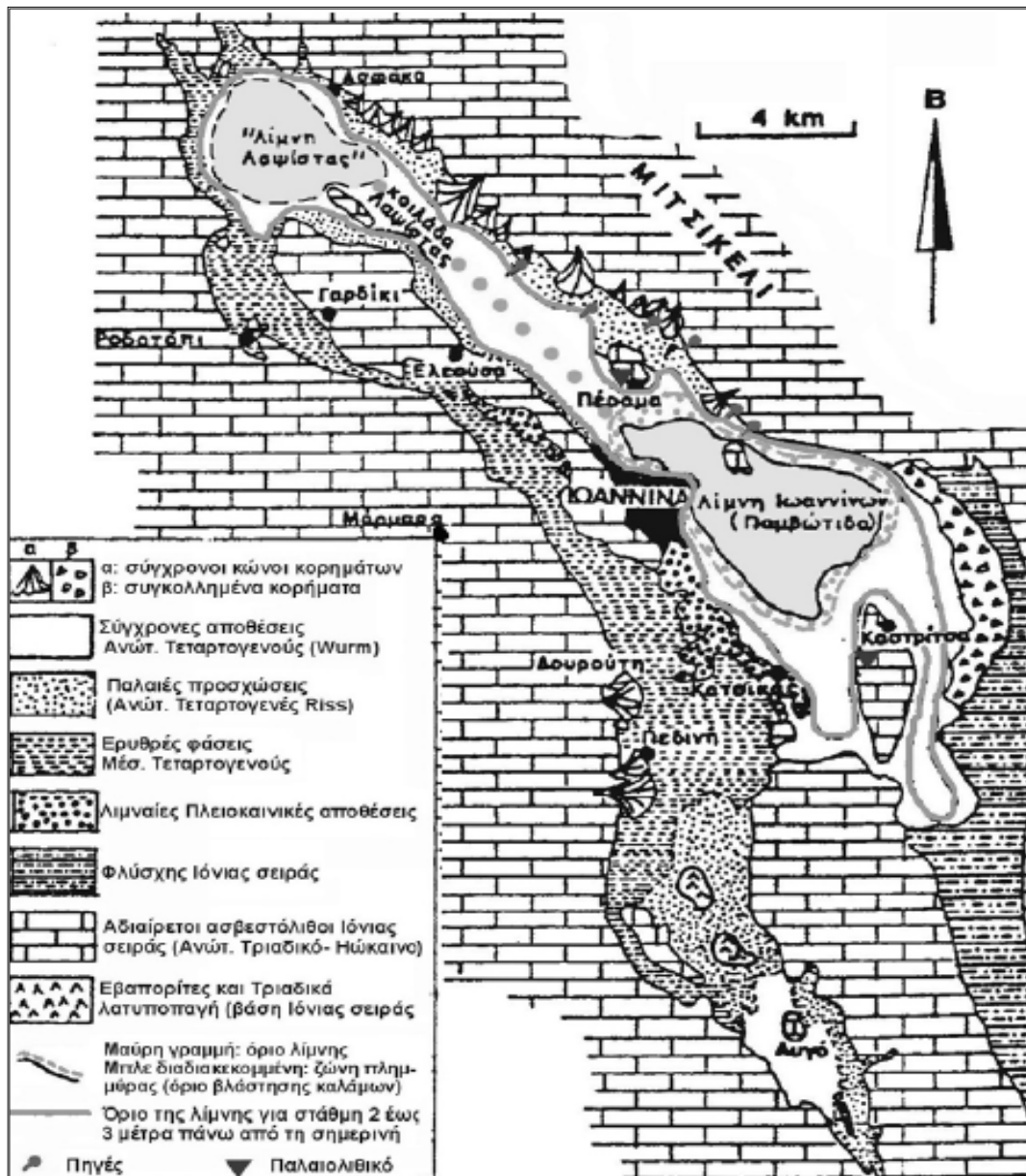
Σε όλο το μήκος της όχθης της λίμνης, με εξαίρεση την περιοχή της χερσονήσου του κάστρου των Ιωαννίνων, επικρατούν βαλτώδεις συνθήκες σε ζώνη με πλάτος που ποικίλλει από λίγες δεκάδες μέχρι εκατοντάδες μέτρα. Οι ίδιες συνθήκες επικρατούν και στις όχθες του μικρού νησιού των Ιωαννίνων.

2.2. ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με έρευνα που έγινε από το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αθηνών, το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων έχει διαμορφωθεί μέσα σε ασβεστολιθική ορεινή ζώνη και καλύπτεται από αργιλικό έδαφος. Η κλειστή αυτή λεκάνη έχει καρστικό χαρακτήρα και στερείται φυσικής επιφανειακής εξόδου των υδάτων της. Η αποστράγγιση γίνεται εν μέρει με σύστημα καταβοθρών και δημιουργούνται έτσι πολλές περιπτώσεις ημιελώδεις και ελώδεις συνθήκες.

Το μεγαλύτερο μέρος της επίπεδης περιοχής αποτελείται από πρόσφατες λιμνικές αποθέσεις, που περιλαμβάνουν οργανική ιλύ, άργιλο μέσης η υψηλής πλαστικότητας, αργιλώδη και ιλυώδη άμμο και χάλικες, κατά τόπους δε και τύρφη.

Γύρω και μέσα στην πεδινή περιοχή παρουσιάζονται εξάρσεις πετρωδών υλικών που αποτελούνται κυρίως από λατυποπαγείς, ασβεστόλιθους και φλύσχη. Στη βάση των εξάρσεων αυτών, ιδίως στα βορειοανατολικά και ανατολικά όρια της παραλίμνιας περιοχής σχηματίζονται κώνοι κορημάτων (εικόνα 7).

Εικόνα 7: Γεωμορφολογικός πίνακας περιοχής Ιωαννίνων

Γεωλογικά ανήκει εις την Αδριατικοϊόνιο ζώνη, που ο σχηματισμός της άρχισε κατά τον Μεσοζωικό και εξακολούθησε και κατά τον Καινοζωικό αιώνα.

Η ποσοστιαία κατανομή των διαφόρων της πετρωμάτων αποτελούν την εξεταζόμενη περιοχή εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα όπως προκύπτει από τον γεωλογικό χάρτη της Ελλάδος (πίνακας 1).

Πίνακας 1: Πίνακας κατανομής πετρωμάτων

Αιώνας	%	Πετρώματα
Μεσοζωικός	0,9	Ασβεστόλιθοι, Δολομίτες
«	17.4	Πυριτικοί ασβεστόλιθοι ή ασβεστόλιθοι ποικιλόχρωμοι
«	20.4	Συμπαγείς ασβεστόλιθοι
Καινοζωικός	42.5	Ψαμμίτες με στρώμα αργιλικών σχιστόλιθων
«	5.8	Ψαμμίτες ασβεστ. κερατολ. Κροκαλογενή
«	8.2	Άμμοι, άργιλοι, ψαμμίτες, μάργες, γύψος, λιγνίτες.
«	4.8	Νεογενείς προσχώσεις

Το νησί είναι το μοναδικό στον κόσμο νησί σε λίμνη που κατοικείται. Η γη του είναι ελώδης στις άκρες της λίμνης και ξερή και πέτρινη στο εσωτερικό, όπου υπάρχει ένας μικρός λόφος. Διαθέτει ένα σπήλαιο, επισκέψιμο με βάρκα και ανεξερεύνητο ακόμα.

2.3. ΚΛΙΜΑ

Η θέση της περιοχής στο εσωτερικό της Ηπείρου μακριά από τις ακτές του Ιονίου Πελάγους δημιουργεί συνθήκες ηπειρωτικού κλίματος. Εν τούτοις, ο φραγμός που σχηματίζεται από τις ψηλές οροσειρές που χωρίζουν την περιοχή από τη Μακεδονία και τη Θεσσαλία περιορίζει τους ψυχρούς ΒΑ ανέμους και ανακόπτει τους θερμότερους υγρούς ΝΔ ανέμους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ηπιότερου κλίματος με άφθονες βροχοπτώσεις.

Τα διαγράμματα που παρουσιάζονται έχουν προκύψει από παρατηρήσεις του Μετεωρολογικού Σταθμού Ιωαννίνων κατά τις περιόδους 1931 - 1940: Όπως φαίνεται από το διάγραμμα της θερμοκρασίας, η μέση τιμή κατά τον Ιανουάριο είναι +5.2°C, ενώ η απόλυτα ελάχιστη έχει φθάσει τους -13°C. Σε πολύ ψυχρούς χειμώνες η λίμνη σκεπάστηκε με τέτοιο στρώμα πάγου, ώστε να βαδίζουν επάνω άνθρωποι, όπως πχ. το 1540, 1687, 1700, 1864, 1869, 1929, 1959, 1978.

Το κλίμα του νησιού δεν έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, αλλά φέρει τα γενικά γνωρίσματα του κλίματος του λεκανοπεδίου δηλ. είναι ηπειρωτικό με άφθονες βροχοπτώσεις.

Το καλοκαίρι η μέση μηνιαία θερμοκρασία φθάνει τους 25.5° C, (Ιούλιος) ενώ η απόλυτα μέγιστη έχει φθάσει τους 41°C. Η περιοχή είναι από τις πιο υγρές της Ελλάδας. Όπως φαίνεται από το σχετικό διάγραμμα, η μέση μηνιαία τιμή της σχετικής υγρασίας κυμαίνεται μεταξύ 51% (Ιούλιος - Αύγουστος) και 81% (Δεκέμβριος).

Γενικά οι εποχές στην περιοχή μπορούν να καθορισθούν σε δύο, την υγρή από Οκτώβριο ως Μάιο και την ξηρή από Ιούνιο ως Σεπτέμβριο. Κατά την άνοιξη, που έχει μικρή διάρκεια, ο καιρός είναι μάλλον δροσερός και οι βροχές συχνές. Μεγάλη είναι επίσης η νέφωση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου οι αίθριες μέρες στα Ιωάννινα είναι 103 και οι νεφοσκεπείς 96.

Από τη μελέτη του ανεμολογίου προκύπτει ότι τη μεγαλύτερη συχνότητα παρουσιάζουν άνεμοι από Δ, ΒΔ και ΝΑ διευθύνσεις, ενώ τη μεγαλύτερη ένταση άνεμοι από ΒΑ και Α διευθύνσεις. Εάν δεν ληφθούν υπόψη οι ασθενείς άνεμοι έως 3 μποφόρ, τότε τη μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση παρουσιάζουν οι ΒΑ, Α και ΝΑ άνεμοι κατά τους χειμερινούς μήνες (Σεπτέμβριος - Απρίλιος), ενώ οι Δ και ΒΔ παρουσιάζουν μεγαλύτερη συχνότητα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (Μάιος - Αύγουστος) (πίνακες 2 & 3).

Αρκετές φορές τις πρωινές ώρες και όταν έχει άπνοια επικρατεί ομίχλη στις χαμηλές επίπεδες περιοχές.

Πίνακας 2: Πίνακας μετρήσεων Σταθμού Ιωαννίνων 2001

Μ ή ν ε ς	Μέση θερμοκρασία αέρος	Μέσο ύψος βροχής σε χλμ.
Ιανουάριος	7,4	121,6
Φεβρουάριος	5,6	126,3
Μάρτιος	7,1	101,5
Απρίλιος	14,0	96,9
Μάιος	19,6	101,6
Ιούνιος	22,2	79,8
Ιούλιος	23,4	26,7
Αύγουστος	25,3	14,1
Σεπτέμβριος	18,5	58,8
Οκτώβριος	13,3	132,5
Νοέμβριος	9,8	155,8
Δεκέμβριος	5,7	172,3
Έτους	14,3	1.195,4

Πίνακας 3: πίνακας μετρήσεων Σταθμού Ιωαννίνων

Μήνες	Μέσος αριθμός ημερών βροχής	Μέσος αριθμός ημερών χιονός
Ιανουάριος	12,9	3,2
Φεβρουάριος	13,4	5,0
Μάρτιος	13,5	3,5
Απρίλιος	13,1	-
Μάιος	14,1	-
Ιούνιος	9,8	-
Ιούλιος	5,9	-
Αύγουστος	3,9	-
Σεπτέμβριος	7,8	-
Οκτώβριος	12,3	-
Νοέμβριος	14,5	1,0
Δεκέμβριος	15,6	5,0
Έτους	137,1	17,7

Την εικόνα του κλίματος δίνει και ο πίνακας των μηνιαίων συντελεστών βροχών κατά LANG (ήτοι του λόγου της μέσης μηνιαίας βροχοπτώσεως προς την μέση μηνιαία θερμοκρασία) βασισμένος σε στοιχεία παρατηρήσεων των Μετεωρολογικών Σταθμών Ιωαννίνων (πίνακας 4).

Πίνακας 4:πίνακας συντελεστών βροχών κατά LANG

Μήνες	Συντελεστής κατά LANG	Χαρακτηρισμός
Ιανουάριος	36,5	εξ. υγρός
Φεβρουάριος	23	" "
Μάρτιος	43,9	" "
Απρίλιος	2,2	ξηρός
Μάιος	2,1	"
Ιούνιος	0,74	υπέρξηρος
Ιούλιος	1,2	"
Αύγουστος	0,16	"
Σεπτέμβριος	2,3	ξηρός
Οκτώβριος	3,6	ημίξηρος
Νοέμβριος	17,1	υγρός
Δεκέμβριος	11,6	"

Από τον παραπάνω πίνακα καταφαίνεται η μέγιστη ανάγκη εφαρμογής αρδεύσεων κατά τους μήνες Μάιο - Ιούνιο – Ιούλιο - Αύγουστο και Σεπτέμβριο.

Γενικά από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι υφίσταται περιορισμός επέκτασης ορισμένων γεωργικών καλλιεργειών και αντίθετα ευνοϊκές προϋποθέσεις ανάπτυξης των κτηνοτροφικών φυτών και κύρια των χλωρών νομών και χορτοδοτικών φυτών.

2.4. ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η Παμβώτιδα, όπως είναι το επίσημο όνομα της λίμνης, δεν σφράγισε μόνο την ιστορική πορεία και εξέλιξη των Ιωαννίνων. Με το φυσικό περιβάλλον που συντηρεί στους κόλπους της, βοήθησε και την οικονομία της γύρω περιοχής.

Οι πόλεις δημιουργήθηκαν με διάφορα κριτήρια. Το νερό έπαιξε πάντα αποφασιστικό ρόλο. Για την πόλη των Ιωαννίνων και το αισθητικό κριτήριο έγινε σεβαστό όπως και σε πολλές άλλες λίμνες του κόσμου.

Η λίμνη έχει σχήμα τριγωνικό με κατεύθυνση ΒΔ - ΝΑ, μήκος 8χλμ και μέσο πλάτος 3χλμ. περίπου (**εικόνα 8**). Το βάθος της λίμνης είναι σχετικά μικρό και φτάνει τα 9μ. Η επιφάνειά της είναι 23 τετρ/χιλ.

Εικόνα 8: Το Νησί και η λίμνη Παμβώτιδα

Τα νερά ήταν βρόχινα, η λεκάνη απορροής που τροφοδοτεί την λίμνη έχει έκταση 480τετρ.χλμ. Υπάρχουν όμως και πηγές στην βορειοανατολική ακτή από Λογγάδες μέχρι Πέραμα και η υπολίμνια πηγή «βρυσούλες» 600μ. ανατολικά από το Νησί.

Το νερό της λίμνης είναι κατάλληλο για άρδευση. Γίνεται πράγματι άντλησή του έτσι ώστε η στάθμη της λίμνης να μην πέφτει κάτω από το +468,90μ. αντίθετα, όταν η στάθμη του νερού της λίμνης υπερβαίνει τα +470,20μ τότε λειτουργεί η υπερχειλίση προς την αποστραγγιστική τάφρο και την σήραγγα Λαμίστας που

καταλήγει στον Καλαμά. Σε περιπτώσεις ανύψωσης της στάθμης λειτουργεί και η καταβόθρα Μπενίκοβα που βρίσκεται στις δυτικές υπώρειες του λόφου Καστρίτσας.

Η όχθη της λίμνης, κοντά στην πόλη και από την περιοχή του Ναυτικού Ομίλου Ιωαννίνων μέχρι τη θέση Σκάλα, νότια του κάστρου, έχει διαμορφωθεί με κρηπιδότοιχους ή με λιθορριπές. Η ΒΔ πλευρά και η ΒΑ μέχρι ενός σημείου ανάμεσα στο Στρούνι και την Δραμπάτοβα, καθώς και η ΝΔ έχουν διαμορφωθεί με αναχώματα.

Η οικονομική - κοινωνική και αισθητική προσφορά της λίμνης αναλύονται στα ειδικά κεφάλαια.

ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΥΔΡΟΤΟΠΙΚΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΒΑΘΟΣ ΛΙΜΝΗΣ

(εποχική διακύμανση): Max. 10,80M.

Min. 9,30M.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

(εποχική διακύμανση): Max. 21.473 στρ.

Min. ?

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ:

Ρύπανση: από αστικά, απόβλητα βιομηχανικά λύματα, κτηνοτροφικά απόβλητα, καλλιέργειες.

Χρήση: Αλιεία, θήρα, παραθερισμός, δημιουργία χώρων αναψυχής.

Ενδεικτικές μετρήσεις έδειξαν ότι πρόκειται για μια πολύ εύτροφη λίμνη και εύτροφη είναι μία λίμνη που δέχεται συνέχεια ποσότητες θρεπτικών αλάτων, διατηρεί μεγάλη πρωτογενή παραγωγή που για ν' αποσυντεθεί θα απορροφήσει όλο το O₂ του υπολιμνίου, εκτός και αν η παραγωγή καταναλωθεί.

Η πρωτογενής παραγωγή εξαρτάται από περιεκτικότητα σε άλατα κυρίως P και στην συνέχεια N, C Πυριτίου και καλίου κ.α.

Παλιά η περιεκτικότητα της λίμνης σε ψάρια ήταν μεγάλη. Σήμερα έχει μειωθεί πολύ για διάφορους λόγους, οι κυριότεροι από τους οποίους είναι: η αποξήρανση του έλους της Λαψίστας, η δημιουργία του δυτικού παραλίμνιου

αναχώματος που περιόρισε τους ιχθυότοπους αναπαραγωγής και η κατασκευή του στομίου απορροής στο βόρειο άκρο της λίμνης.

2.5. ΧΛΩΡΙΔΑ- ΠΑΝΙΔΑ

2.5.1. Χλωρίδα.

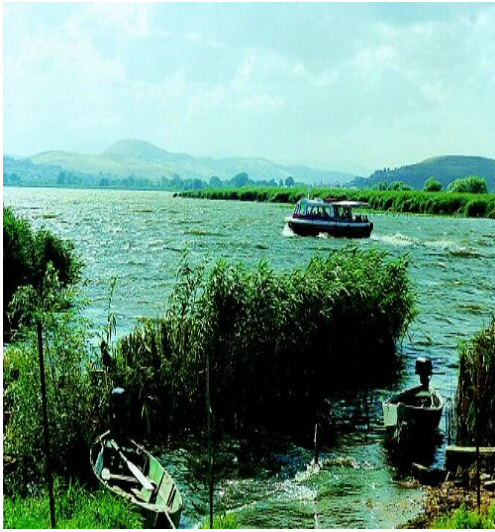
Η περιοχή γύρω από την πόλη των Ιωαννίνων είναι φτωχή σε βλάστηση. Οι κυριότερες δασωμένες εκτάσεις συναντιόνται γύρω από τον οικισμό Στρούνι, στο νησί και δυτικά της πόλης των Ιωαννίνων πάνω στους λόφους. Το πράσινο όμως στους λόφους αυτούς μειώνεται σαν αποτέλεσμα της οικοπεδοποίησης και κατασκευής αυθαιρέτων με συνέπεια να καταστρέφεται το θαυμάσιο αυτό φυσικό πλαίσιο της πόλης.

Το νησί έχει αρκετό πράσινο.

Εικόνα 9: Η βόρεια πλευρά του Νησιού με το πευκόφυτο δάσος

Τα κυριότερα φυτά είναι πλατάνια παράλιες, ιτιές, καλαμιές και λεύκες (εικόνα 10 & 11). Στο μικρό λόφο υπάρχει δάσος εκτάσεως 300στρεμ. με πεύκα (εικόνα 9).

Εικόνα 10: Άποψη από τους καλαμώνες του Νησιού

Εικόνα 11: Καλαμώνες

2.5.2 ΠΑΝΙΑΔΑ

Ιχθείς: Δρομίτσα, Τσίμα, Μαρίτσα, Γλίνια, Χέλια, Κυπρίνος.

Αμφίβια: Βατράχια Λοιπά: Καραβίδες, καβούρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.1. Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ο πληθυσμός οργανώνεται σε 120 περίπου νοικοκυριά. Ο αριθμός των νοικοκυριών παραμένει σταθερός, ενώ ο συνολικός αριθμός των μόνιμων κατοίκων μειώνεται. Αυτό οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους, πρώτο στο περιορισμένο της έκτασης του νησιού, στοιχείο που δεν επιτρέπει την ανοικοδόμηση και δεύτερο στη συνήθεια, που επικράτησε μεταξύ των νέων και ιδιαίτερα από τη δεκαετία του '80, να αναζητούν αλλού στέγη μετά το γάμο τους και να μη μένουν με τους γονείς τους στο ίδιο σπίτι, όπως συνέβαινε παλιότερα. Στα σύγχρονα νοικοκυριά του νησιού είναι πολύ περισσότερες οι περιπτώσεις γονέων, που μένουν μαζί μόνο με τα ανύπαντρα παιδιά τους. Οι νέοι, ενώ συνεχίζουν να είναι γραμμένοι στην Κοινότητα του Νησιού, φεύγουν για να εγκατασταθούν συνήθως στα Γιάννινα με τη νέα οικογένειά τους, με αποτέλεσμα να μειώνεται διαρκώς ο αριθμός των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου.

Το Δημοτικό Σχολείο κατασκευάστηκε το 1865. Τη σχολική χρονιά 1997-98 δεν λειτούργησε λόγω έλλειψης μαθητών. Σήμερα λειτουργεί με τον οριακό αριθμό των πέντε μαθητών.

Ο πληθυσμός του νησιού με βάση τις απογραφές διαμορφώνεται:

Το 1928 οι κάτοικοι ήταν 559, μαζί με τους καλόγερους

Το 1940 » » » 475

Το 1951 » » » 505

Το 1961 » » » 463

Το 1971 » » » 465

Το 1981 » » » 466

Το 1997 » » » 450

Παρατηρούμε ότι ο πληθυσμός του νησιού παραμένει σταθερός τα τελευταία 40 χρόνια, όσον αφορά τις απογραφές. Η μικρή κάμψη παρουσιάζεται μετά το 1950 και αυτό οφείλεται στην πλήρη διακοπή της λειτουργίας των μοναστηριών. Όπως αναφέραμε παραπάνω, υπάρχει μια διαφορά μεταξύ των ατόμων που απογράφονται στο νησί, των εγγεγραμμένων στην Κοινότητα Νήσου και του πραγματικού αριθμού των μόνιμα εγκατεστημένων κατοίκων. Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι περίπου 300 άτομα.

Παρά την εγκατάστασή τους στα Γιάννινα, οι νησιώτες διατηρούν διαρκή σχέση με το νησί, τις εκεί δραστηριότητες και την οικογένειά τους. Στους εκλογικούς καταλόγους είναι γραμμένοι 600 ψηφοφόροι και ψηφίζουν 510.

Μέχρι τα 1932 το Νησί υπαγόταν στην πόλη των Ιωαννίνων. Στη συνέχεια δημιουργήθηκε η Κοινότητα της Νήσου και διατηρήθηκε έτσι και μετά την πρόσφατη ενοποίηση Δήμων και Κοινοτήτων με βάση το Πρόγραμμα «Καποδίστριας», λόγω των ιδιαιτεροτήτων της σε σχέση με τις υπόλοιπες κοινότητες και το Δήμο Ιωαννιτών.

Με βάση τις απόγραφες παλαιότερων χρόνων διαμορφώνεται όπως παρακάτω:

1928 : 559 κάτοικοι (μαζί με καλόγηρους)

1940 : 475 " " " "

1951 : 505 " " " "

1961 : 463 " " " "

1971 : 465 " " " "

1981 : 466 " " " "

2008 :

Παρατηρείται ότι ο πληθυσμός του νησιού συγκρατείται σταθερός ιδιαίτερα την τελευταία εικοσαετία, φαίνεται όμως ότι επηρεάστηκε (μικρή κάμψη) από τότε που σταμάτησε η λειτουργία των μοναστηριών.

Η φυσική αύξηση είναι 1,0 % ετησία (155 άτομα για το έτος 2010). Ο πληθυσμός του Νησιού οργανώνεται σήμερα σε 120 νοικοκυριά. Μέσο μέγεθος νοικοκυριού 4 άτ./νοικοκυριό. Στην κοινότητα υπάρχουν 270 οικογενειακές μερίδες τα στοιχεία τους όμως δεν έχουν εκκαθαριστεί.

Η απογραφή του 1981 έδωσε τον πραγματικό πληθυσμό και κανένας μη-κάτοικος δεν απογράφηκε σύμφωνα με την δήλωση των Νησιωτών.

Οι γυναίκες υπερτερούν σχετικά : 240 γυναίκες ποσοστό 51,5% και 226 άνδρες, ποσοστό 48,5%.

Οι ομάδες ηλικιών σε μεγάλες κατηγορίες δίνουν:

<u>ΠΑΙΔΙΑ</u>	μέχρι 12 χρόνων	86 ποσ.
<u>ΝΕΟΙ</u>	" 18 "	38 "
"	" 34 "	81 "
<u>ΜΕΣΗΛΙΚΕΣ</u>	" 64 "	179 "
<u>ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ</u>	65 και άνω	77 " (παρουσία συνταξιούχων)

Το 50% των γυναικών δηλώνουν αποκλειστική ασχολία τα οικιακά, σαν συνέπεια θεωρούμε σαν Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό 190 άτ. δηλαδή 40,8%, ποσοστό ιδιαίτερα σημαντικό αν προστεθεί η βοήθεια νέων και των συνταξιούχων και

ο ρόλος, της νοικοκυράς (αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης). Το ποσοστό αυτό αποδεικνύει την δυσκολία και την ένταση της εργασίας για την αποκατάσταση ενός, χαμηλού εισοδήματος όπως είναι αυτό του Νησιού.

Ο αριθμός των νέων μαθητών παρουσιάζει μια ανοδική τάση.

Το έτος 1972-1973 είχε 36 παιδιά

"	1973-1974	"	39	"
"	1974-1975	"	37	"
"	1975-1976	"	39	"
"	1976-1977	"	38	"
"	1977-1978	"	43	"
"	1978-1979	"	43	"
"	1979-1980	"	44	"
"	1980-1981	"	43	"
"	1981-1982	"	44	"

Το σχολείο του Νησιού είναι διαθέσιμο. Από τους ενήλικες το 85% είναι απόφοιτοι Δημοτικού σχολείου, αλλά οι απόφοιτοι Γυμνασίου δεν υπερβαίνουν το 30%.

Σήμερα ο πληθυσμός μετά από την ετήσια απογραφή του 2007 ανέρχεται σε 347 κατοίκους.

3.2. Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Στο Νησί οι κάτοικοι είναι ψαράδες κατά 75%. Έχουν αλιευτικό συνεταιρισμό (τον πρώτο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα) που ιδρύθηκε το 1922 και αριθμεί σήμερα πάνω από 60 μέλη (**εικόνα 12**).

Τώρα όμως με την μείωση των ψαριών της λίμνης και την αύξηση του τουρισμού, στραφήκαν σε άλλα επαγγέλματα πώληση τουριστικών ειδών, εστιατόρια κλπ. Λίγοι είναι υπάλληλοι στα Ιωάννινα και λίγοι μετανάστες.

Εικόνα 12: Αλιεία-η κύρια απασχόληση στο Νησί

Αρκετοί, οι γυναίκες κυρίως, ασχολούνται, παράλληλα και με την καλαθοπλεχτική. Κατασκευάζουν καλάθια, κοφίνια, πανέρια επενδύσεις για νταμιτζάνες κλπ. Για την κατασκευή αυτή χρησιμοποιούν κλαδιά μικροϊτιάς ή το

ελώδες φυτό «ριγκόζιο» κυρίως για ψάθες. Τα παραπάνω είδη τα θέλουν για δική τους χρήση ή τα διαθέτουν στο εμπόριο σαν βιοτεχνικό είδος. Άλλη βιοτεχνία δεν εξασκείται εκτός από μία μεμονωμένη περίπτωση όπου κατασκευάζονται κοσμήματα και μικροαντικείμενα από κόκαλο. Οι γυναίκες επίσης σε ποσοστό 70% συναρμολογούν δίχτυα (εικόνα 13).

Εικόνα 13: Δίχτυα απλωμένα μετά από ξεψάρισμα

Από την επί τόπια έρευνα που πραγματοποιήσα προκύπτουν οι παρακάτω αριθμοί για την απασχόληση των κατοίκων:

- + 72 ψαράδες (οι περισσότεροι, με παράλληλη εργασία)
- + 48 ψάθα - καρέκλα - ψάρεμα " "
- + 24 εργάζονται στα πλοιάρια " "
- + 39 υπάλληλοι κυρίως ιδιωτικοί αλλά και δημόσιοι.
- + 27 οικοδόμοι - τεχνίτες
- + 38 διάφορες υπηρεσίες
- + 67 συνταξιούχοι. Ο.Γ.Α.

Η εποχικότητα και οι παράλληλες απασχολήσεις δεν επιτρέπουν την άθροιση και την εξαγωγή ποσοστών για την απασχόληση, χαρακτηριστικό άλλωστε των «οικονομικών επιβιώσης» των ελληνικών επαρχιακών κοινοτήτων.

3.3. ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Ο τουρισμός, το ψάρεμα και η ψάθα συνιστούν το τοπικό προϊόν. Οι κήποι και τα λίγα ζώα προορίζονται για την αυτοκατανάλωση. Ενώ ο κύριος όγκος του εισοδήματος δημιουργείται εκτός του Νησιού.

Στο Νησί το εισόδημα του ψαρά δεν υπερβαίνει τις 300 € /χρόνο, γι' αυτό ακόμα και σε προηγούμενες περιόδους που η ιχθυοπαραγωγή δεν είχε υποστεί την σημερινή μείωση, οι ψαράδες ασκούσανε και κάποιο άλλο συμπληρωματικό εισόδημα. Η αλιεία, ο τουρισμός και η αναψυχή είναι οι κύριοι τομείς που μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη του Νησιού.

Η περιορισμένη έκταση του Νησιού δεν επιτρέπει ανάπτυξη γεωργικής παραγωγής. Ακόμα και οικογενειακές ανάγκες σε λαχανικά κ.ά. είναι δύσκολο να ικανοποιηθούν το δάσος είναι στοιχείο του ιστορικού - φυσικού περιβάλλοντος του χώρου και αποκλείεται παραγωγική εκμετάλλευση του.

Η αλιεία έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Προϋπόθεση είναι ο έλεγχος ρύπανσης της λίμνης, η διατήρηση της στάθμης της σε κατάλληλα ύψη, η διενέργεια ερευνών και μελέτης αλιευτικής εκμετάλλευσης που θα ορίσει τα απαραίτητα έργα και ενέργειες.

Η αλιεία μπορεί να προσφέρει κύρια ή συμπληρωματική απασχόληση στην πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του νησιού. Χρειάζονται ταυτόχρονα όμως και μία σειρά έργων υποδομής στο νησί για ορθολογικότερη λειτουργία της αλιείας ώστε να προσφέρει ικανοποιητικό εισόδημα και παράλληλα να μην ενοχλεί τις υπόλοιπες λειτουργίες(ιχθυόσκαλα, λιμενίσκος, σκαφών, χώροι εξυπηρέτησης) **(εικόνα 14)**.

Εικόνα 14: Ο χώρος ελλιμενισμού και η ιχθυόσκαλα

Η βιοτεχνία και η οικοτεχνία έχουν περιορισμένες δυνατότητες, κυρίως σε προϊόντα από το καλάμι της λίμνης και σε τουριστικά είδη λαϊκής τέχνης. Για την απασχόληση του γυναικείου πληθυσμού αυτό θα ήταν σημαντικό πρέπει όμως να συνυπολογιστεί η κρίση του τομέα και η σχετικά μεγάλη προσφορά που υπάρχει στα Ιωάννινα. Έτσι οι δυνατότητες περιορίζονται σε μικρές, κυρίως οικογενειακές, μονάδες που θα αξιοποιούσαν την επαφή του αγοραστή με τον παραγωγό και την διαδικασία παραγωγής μέσα στο παραδοσιακό περιβάλλον του οικισμού.

Η προσφορά τουριστικών καταλυμάτων περιορίζεται σε ενοικιαζόμενα δωμάτια με σύγχρονες υπηρεσίες σε μικρές μονάδες, με έντονα παραδοσιακό χαρακτήρα και επίπλωση.

Ανασταλτικός παράγοντας για τουριστικά καταλύματα είναι η περιορισμένη δυνατότητα επικοινωνίας του νησιού με την υπόλοιπη περιοχή. Αυτό αφορά βέβαια τον επισκέπτη που θα πραγματοποιήσει 1-3 διανυκτερεύσεις στα Ιωάννινα. Για μεγαλύτερη διάρκεια επίσκεψης ή παραμερισμό το ιδιαίτερο περιβάλλον του νησιού και η ποιότητα των καταλυμάτων ανατρέπουν τον προηγούμενο περιορισμό.

Παραμένει όμως μικρή η δυνατότητα δημιουργίας καταλυμάτων στον οικισμό του νησιού γιατί δεν υπάρχουν ελεύθεροι χώροι και οι περιορισμοί της οικοδόμησης κάνουν προβληματική την απόσβεση των επενδύσεων κάτω από τις σημερινές συνθήκες παραμένει μόνο η περίπτωση μετασκευής παλαιών κατοικιών σε τουριστικά καταλύματα. Παραμένουν όμως για μελέτη η περίπτωση χρηματοδότησης προγράμματος μικρής κλίμακας από τον ΕΟΤ ή άλλο φορέα και η δημιουργία μικρών μονάδων σε άλλο σημείο του νησιού με διπλή λειτουργία (ξενώνες για μελετητές, σπουδαστές ή ναυταθλητές την μία περίοδο και τουριστικά καταλύματα την άλλη).

Η συγκοινωνία της λίμνης προσφέρει εισόδημα και απασχόληση στους κατοίκους (**εικόνα 15**). Η λύση των προβλημάτων της (ελλειμνισμών πλοιαρίων, καταλληλότερη αποβάθρα, σημείο αποβίβασης και στο Νότιο μέρος του νησιού) μπορεί να την κάνει αποδοτικότερη.

Η λειτουργία της συνδέεται πρώτον, με την εξυπηρέτηση του οικισμού και δεύτερο, με ένα πρόγραμμα διαφόρων επιλογών επίσκεψης του νησιού με την απαραίτητη υποδομή (2 σημεία αποβίβασης, περιμετρικός δρόμος, διαμορφωμένες διαδρομές επίσκεψης των μοναστηριών και του οικισμού).

Εικόνα 15: Ο αποβάθρα αποβίβασης του Νησιού

Η αξιοποίηση των μοναστηριών με δημιουργία Βυζαντινού μουσείου, πολιτιστικού κέντρου κ.ά. μπορούν συνδυασμένα να προσθέσουν ενδιαφέρον στην επίσκεψη του νησιού ή την παραμονή ερευνητών σε κατάλληλους χώρους

(εικόνα 16).

Εικόνα 16: Στο βάθος το Μουσείο του Αλή Πασά και πίσω δεξιά η μονή του Αγίου Παντελεήμονα

Η συνδυασμένη και προγραμματισμένη ανάπτυξη και του νότιου τμήματος του νησιού για τις παραπάνω λειτουργίες μπορεί να συνδέσει αμεσότερα τις λειτουργίες του με την πόλη. Η δημιουργία νέου δεύτερου οικισμού στον μόνο κατάλληλο αυτό χώρο πρέπει να αποκλεισθεί. Πρώτον, γιατί ο σημερινός οικισμός έχει την ουσιαστική συνοχή της γειτονιάς και είναι πιθανό μία επέκταση ασυνεχής να μην αφομοιωθεί και δεύτερον, γιατί αν καταληφθεί ο μοναδικός αυτός πεδινός χώρος για οικιστική χρήση περιορίζονται αυτόματα στο ελάχιστο όλες οι άλλες δυνατότητες ανάπτυξης και σαν

συνέπεια η ουσιαστική σύνδεση και συμβολή του νησιού στην ανάπτυξη της πόλης και της περιοχής.

Η σταθερότητα που παρουσιάζει ο πληθυσμός δεν είναι στοιχείο οικονομικής ευρωστίας της κοινότητας. Η απασχόληση των κατοίκων εξασφαλίζεται από την πόλη και οι απασχολήσεις της λίμνης λειτουργούν σαν συμπληρωματικές μόνο, ενώ ο τουρισμός δεν απασχολεί μόνο ντόπιους. Μόνο η εξέλιξη ενός αναπτυξιακού σχεδίου θα εξυγιάνει την τοπική οικονομία.

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η κοινότητα του Νησιού μπορεί να θεωρηθεί σαν μία ιδιαίτερη γειτονιά της πόλης. Η υδάτινη σύνδεση και η μορφή του παραδοσιακού οικισμού με τις συνεχείς αυλές δημιουργούν στους κατοίκους τους έντονα το αίσθημα ότι ανήκουν σ' αυτόν τον τόπο. Αυτό είναι φυσικό γιατί ο άνθρωπος έχει ανάγκη να αναγνωρίζει με ευκρίνεια τον τόπο της γειτονιάς του. Στην πόλη τα σύνορα των χωρικών ενοτήτων συχνά συγχέονται ή ακόμα μεταβάλλονται. Η χάραξη νέων δρόμων αξόνων κυκλοφορίας πολλές φορές διαμελίζουν οριστικά τις παλιές γειτονιές ενώ οι νέες χωρικές ενότητες που δημιουργούνται δεν έχουν την απαραίτητη ιστορικότητα που απαιτεί η χωρική-κοινωνική-ομάδα της γειτονιάς.

Οι νησιώτες με ασφαλή τα δικά τους όρια δεν νοιώθουν ξένοι προς την πόλη. Η συνέχεια που υποδηλώνεται στον στενό τους χώρο τους δίνει το αίσθημα πως είναι Γιαννιώτες και μάλιστα «γνήσιοι» αφού στον πυρήνα τους η ζωή κύλησε με αρμονία και συνοχή.

Την ζωντανή σύνδεσή τους με την ευρύτερη πόλη θα την εκφράσουν όταν κινούμενοι συλλογικά θα συγκριθούν με τις άλλες γειτονιές (για την φωτιά του Αϊ Γιάννη), ή θα πάνε μαζί με το πλοιάριο ή βάρκες να παρακολουθήσουν την αθλητική ή άλλη εκδήλωση της πόλης που την θεωρούν και δική τους.

Όπως σ' όλη την Ελλάδα οι κοινωνικές σχέσεις σήμερα διευρύνονται και μέσα από τις κοινωνικές οργανώσεις. Κατά κύριο λόγο τα πολιτικά κόμματα αλλά και οι πολιτικές οργανώσεις νεολαίας και οι πολιτιστικοί και εξωραϊστικοί σύλλογοι, δημιουργούν ένα καινούριο δίκτυο γνωριμιών και σχέσεων.

Εδώ όπως και στους επιστημονικούς συλλόγους τα άτομα συνδέονται από μια κοινή ιδεολογική αντιμετώπιση των ευρύτερων και τοπικών προβλημάτων. Η κοινή συνείδηση (πολιτική αλλά και πολιτιστική η οικολογική, για την προστασία του χώρου

και του περιβάλλοντος) αναδεικνύεται σε ένα ισχυρό δεσμό που συμπλέκεται αλλά και ενεργεί από μόνη της σαν πρωτογενές υλικό για την σύσταση της κοινωνικής ομάδας.

Η ταχύτητα των μεταφορών δημιουργεί σήμερα στο λεκανοπέδιο ένα δίκτυο χώρων κοινής αναφοράς που τείνει να ενοποιηθεί. Η επαγγελματική απασχόληση και η αναψυχή δημιουργούν συνεχείς καθημερινές κινήσεις που ενοποιούν το χώρο αυτό που συμπεριλαμβάνει σαν σημαντικό μάλιστα τόπο το νησί της λίμνης.

3.5. ΕΜΠΟΡΙΟ- ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ

Η Κοινότητα του Νησιού διαθέτει κοινοτικό κατάστημα (**εικόνα 17**), παιδικό σταθμό, διαθέσιμο δημοτικό σχολείο που κατασκευάστηκε το 1865 (**εικόνα18**) και δύο Εκκλησίες. Στην ευθύνη της Κοινότητας υπάγονται και τα έξι βυζαντινά - μεταβυζαντινά μοναστήρια του Νησιού.

Εικόνα 17: Η Κοινοτικό κατάστημα της Νήσου

Εικόνα 18: Το δημοτικό σχολείο

Στον οικισμό υπάρχουν τέσσερα εστιατόρια, καφενείο, παντοπωλείο.

Για την εξυπηρέτηση της τουριστικής κίνησης υπάρχει ένας ξενώνας και διατίθενται δωμάτια στα σπίτια για ενοικίαση.

Υπάρχουν καταστήματα με είδη λαϊκής τέχνης πού συγκεντρώνονται κυρίως στον δρόμο για το Μουσείο (εικόνα 19).

Εικόνα 19: Μικρά παραδοσιακά καταστήματα ειδών λαϊκής τέχνης

Το νεκροταφείο της κοινότητας έκτασης 3 στρεμμάτων βρίσκεται Ανατολικά του Προφήτη - Ηλία, στην κορυφή του Νησιού μέσα στο Δάσος. Η έκτασή του είναι ικανοποιητική χρειάζεται όμως ολοκλήρωση ο μανδρότοιχος.

Το παλιό νεκροταφείο είναι σήμερα προαύλιο της εκκλησίας και ελαφρύνει κεντρικά την πυκνότητα του οικισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΦΥΣΙΚΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

4.1. ΦΥΣΙΚΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ- ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΟΥ

Το υψηλής ποιότητας τοπίο της περιοχής γύρω απ' τη λίμνη των Ιωαννίνων σε συνδυασμό με τα αξιόλογα ανθρώπινα έργα που αναπτύχθηκαν στο χώρο αυτό στο παρελθόν αποτελούν τα στοιχεία αισθητικής δομής του περιβάλλοντος

Εικόνα 21: Μικρά λιμανάκια-απολήξεις παραλιμνίων σπιτιών

Εικόνα 20: Τα πλακόστρωτα σοκάκια του Νησιού

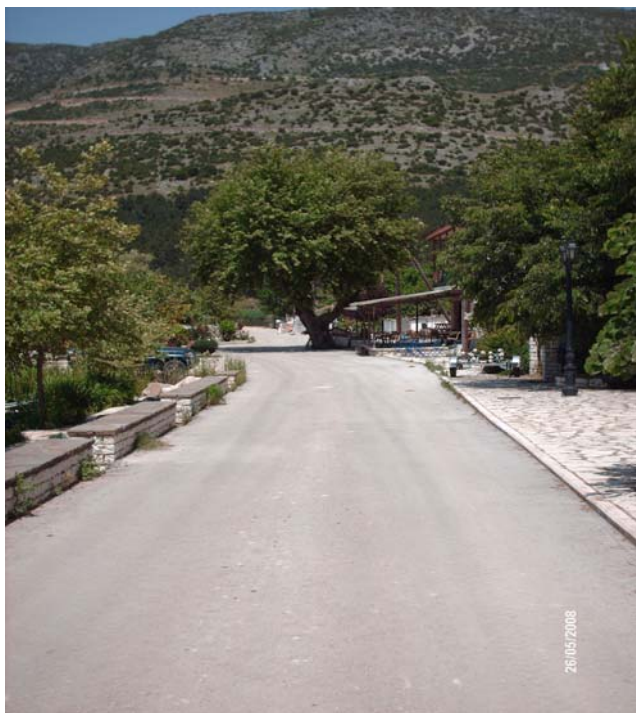
Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο παραδοσιακός οικισμός επάνω στο νησί, κτισμένος μέσα σ' ένα τοπίο ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς τόσο τα σπίτια όσο και οι στενοί δρόμοι (**εικόνα 20**), οι ανοικτοί χώροι η δημιουργία μικρών λιμανιών στις απολήξεις των παραλίμνιων σπιτιών, αποτελούν θετικά στοιχεία αισθητικής δομής (**εικόνα 21**).

Εικόνα 22: Ο γραφικός οικισμός του Νησιού όπως φαίνεται από το λόφο.

Το τοπίο στο νησί είναι πολύ ήπιο και γραφικό (**εικόνα 22**). Οι καλάμιες στις άκρες της λίμνης και τα λιμανάκια, με τις ψαρόβαρκες του προσδίδουν ιδιαίτερη γραφικότητα πού αυξάνεται με την αισθητική ενότητα που παρουσιάζει ο μικρός οικισμός.

Από τον οικισμό και από τη διαδρομή στον περιφερειακό δρόμο, η θεά είναι θαυμάσια.

Εικόνα 23: Ο περιφερειακός δρόμος του Νησιού και η θεά του Μιτσικελίου απέναντι

Προς τα βορειοανατολικά φαίνεται στο στενό της Δραμπάτοβας (**εικόνα 24**) με τις καλάμιες δεξιά και αριστερά και από πάνω το μικρό πευκόφυτο δάσος και ο ορεινός όγκος του Μιτσικελίου (**εικόνα 23**). Ανατολικότερα, φαίνονται ο λόφος της Καστρίτσας με τον κάμπο και στο βάθος το Περιστέρι, συνήθως χιονισμένο.

Εικόνα 24: Το στενό της Δραμπάτοβας-χώρος στάθμευσης οχημάτων των νησιωτών

Καθώς κλείνει ο περιφερειακός δρόμος, διακρίνεται στο βάθος η πόλη των Ιωαννίνων με τα δυο τζαμιά (**εικόνα 25**) και στη συνέχεια φαίνεται ο λόφος του Σπηλαιίου Περάματος.

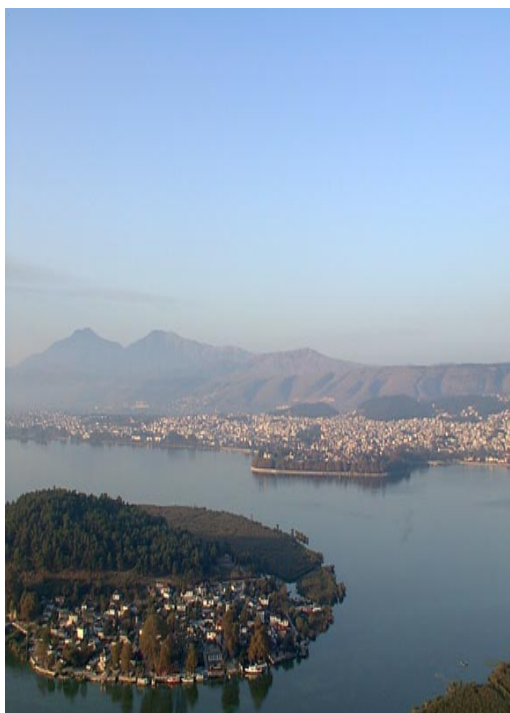
Εικόνα 25: Η πόλη των Ιωαννίνων με τα τζαμιά να διακρίνονται στο βάθος

Γενικά η θέα από το νησί είναι θαυμάσια. Αλλά και το νησί τόσο από τον μύλο των Ιωαννίνων όσο και από την Εθνική οδό Ιωαννίνων - Μετσόβου φαίνεται γραφικότατο (**εικόνα 26**). Επίσης τα μοναστήρια τόσο επάνω στο νησί όσο και στην παραλίμνια περιοχή είναι κτισμένα με απόλυτο σεβασμό και αισθητική προσαρμογή στο άμεσο περιβάλλον τους.

Εικόνα 26: Η θέα του Νησιού από την εθνική οδό Ιωαννίνων-Μετσόβου

Αντίθετα οι κίνδυνοι για αλλοίωση της δομής του περιβάλλοντος αυξάνονται συνεχώς εφόσον δεν υπάρχουν προγράμματα για την έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τις νέες αναπτύξεις.

Εικόνα 27: Το Νησί και απέναντι τα Ιωάννινα

Εικόνα 28: Νησί-Ιωάννινα. Ενότητα τοπίων

4.2. Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Είναι ιδιαίτερα μεγάλη κατά τους καλοκαιρινούς μήνες κατανέμεται δε κατά 70% σε Έλληνες παραθεριστές και 30% σε ξένους τουρίστες.

Ενδεικτικά οι αφήξεις των τουριστών στο Νησί διαμορφώνονται ως εξής: Συνήθως οι τουρίστες δεν μένουν στο νησί όπου υπάρχει ένας ξενώνας και ένας άλλος υπό κατασκευή και λίγα ενοικιαζόμενα δωμάτια (συνολικά περί τις 80 κλίνες). Πολλοί δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν λόγω ελλείψεως δωματίων. Για την εξυπηρέτηση των τουριστών και επισκεπτών του νησιού υπάρχουν 3 εστιατόρια και ένα υπό κατασκευή και ένα καφενείο.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΠΛΟΙΑΡΙΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΤΩΝ 1977 & 1982

	2003	2007	
Ιανουάριος	10.000	2.000	
Φεβρουάριος	3.000	2.000	
Μάρτιος	6.000	2.300	
Απρίλιος	10.000	4.000	
Μάιος	30.000	30.000	(εκδρομές)
Ιούνιος	18.000	20.000	
Ιούλιος	25.000	32.000	(τουρίστες)
Αύγουστος	40.000	40.000	«
Σεπτέμβριος	15.000	21.000	
Οκτώβριος	8.000	15.000	
Νοέμβριος	3.000	6.000	
Δεκέμβριος	2.000	3.000	

4.3. ΑΝΑΨΥΧΗ

Μοναδικός χώρος για την αναψυχή των κατοίκων έχει απομείνει το καφενείο ενώ για τα παιδιά και τους νέους δεν υπάρχει τίποτα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι για λόγους στενότητας χώρου δεν υπάρχουν οικόπεδα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων αναψυχής (εικόνα 29). Είναι φανερή η έλλειψη στοιχειωδών έστω αθλητικών εγκαταστάσεων και κλειστού χώρου πολλαπλών χρήσεων - πνευματικού κέντρου.

Εικόνα 29: Μικρή πλατεία πίσω από το δημοτικό σχολείο

4.4. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Στο Νησί σώζεται σημαντικός αριθμός Μοναστηριών Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Εποχής.

✚ Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ή ΤΟΥ ΣΠΑΝΟΥ (1292)

Βρίσκεται στα δυτικά του οικισμού του Νησιού. Ιδρυτής της Μονής αναφέρεται σύμφωνα με την υπέρθυρη επιγραφή ο Μιχαήλ Φιλανθρωπινός στα 1292. Ο αρχικός ναός του Μιχαήλ ήταν μονόκλιτη βασιλική καμαροσκέπαστη. Αργότερα έγιναν προσθήκες, ώστε σήμερα έχει την μορφή π τρίκλιτης βασιλικής με υπερυψωμένη την στέγη του μεσαίου κλίτους. Εσωτερικά ο ναός διακοσμείται με τοιχογραφίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Στον νότιο εξωνάρθηκα εικονίζονται ολόσωμοι οι επτά φιλόσοφοι.

✚ Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΤΙΛΙΟΥ ή ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΥ (13^{ος} αιώνας)

Βρίσκεται νοτιότερα από την Μονή των Φιλανθρωπινών. Το πρώτο όνομα οφείλει στην Γιαννιώτικη οικογένεια Ντίλιου. Φαίνεται όμως ότι πιθανότερα κτίστηκε από την Βυζαντινή οικογένεια των Στρατηγόπουλων, που εγκαταστάθηκε από την Πόλη στα Γιάννενα, την εποχή του Δεσποτάτου της Ηπείρου(13^{ος} αιώνας).

Στην Μονή λειτούργησε Σχολείο τον 19^ο αιώνα το καθολικό της Μονής είναι μονόκλιτο με τον νάρθηκα στην δυτική του πλευρά. Το ιερό του διαμορφώνεται με ημικυκλική αψίδα πού εξέχει στα ανατολικά. Η εικονογράφηση του ναού είναι πλούσια και με την ίδια περίπου θεματολογία της Μ. Φιλανθρωπινών, διαφορετικής όμως τεχνοτροπίας.

✚ Η ΜΟΝΗ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΕΘΟΔΙΟΥ ή ΕΛΕΟΥΣΗΣ ή ΓΚΙΟΥΜΑΝΩΝ (16^{ος} αιώνας)

Είναι σήμερα γνωστή από την εικόνα της Παναγίας της Ελεούσας του 15^{ου} αιώνα, που βρίσκεται στον νάρθηκα του ναού. Η γιαννιώτικη οικογένεια των Γκιουμανών έδωσαν το όνομά τους στην Μονή που ιδρύθηκε τον 16^ο αιώνα. Το

καθολικό είναι καμαροσκέπαστο με κυρίως ναό και νάρθηκα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το συγκρότημα των κελιών και βοηθητικών χώρων.

ΜΟΝΗ ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ (17^{ος} αιώνας)

Βρίσκεται στα Ανατολικά του νησιού. Κτίστηκε τον 17^ο αιώνα. Διατηρείται το καθολικό της Μονής, που είναι μικρή τρίκλιτη βασιλική και τρία κελιά. Στο μεσαίο από τα κελιά σκοτώθηκε ο Αλί Πασάς στα 1822. από τους άντρες του Χουρσίτ Πασά. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το επιχρυσωμένο τέμπλο του Ιερού όπως και η εικόνα του Αγίου.

ΜΟΝΗ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (1506)

Κτίστηκε στα 1506 από τους αδελφούς Νεκτάριο και Θεοφάνη Αμαράδ πάνω σε ερείπια παλιού βυζαντινού ναού. Βρίσκεται νοτιότερα από την Μ. Αγίου Παντελεήμονα. πάνω από τον Νάρθηκα υπάρχει ένας απότομος βράχος που σχηματίζει χώρους όπου έζησαν ασκητές. Σήμερα διατηρείται ο ναός του 16^{ου} αιώνα με ένα νεότερο οίκημα αριστερά του. Το καθολικό της Μονής κατατάσσεται στον Αγιορείτικο ή αλλιώς Αθηνίτικο τύπο. Στο εσωτερικό του ναού υπάρχουν τοιχογραφίες του 1798. Ο ναός επισκευάστηκε στα 1824 και 1891. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η υπόγεια κρύπτη που οδηγεί από το ιερό του στην όχθη της λίμνης.

Η ΜΟΝΗ ΣΩΤΗΡΟΣ (17^{ος} αιώνας)

Που πυρπολήθηκε στα 1822 από τους Αλβανούς και κτίστηκε αργότερα ξανά.

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ (17^{ος} αιώνας)

Το μοναστήρι αυτό βρίσκεται στα ΒΑ του μοναστηριού Ντίλιου στην κορυφή του λόφου μέσα σε περίβολο. Μέχρι το πρώτο μισό του 18^{ου} αιώνα το μοναστήρι κατοικούσαν μοναχοί και από τότε μέχρι το 19^ο αιώνα η συντεχνία των Γουναράδων. Σώζονται ίχνη θεμελίων κελιών στα νοτιοανατολικά, τοιχογραφίες από το 1833 καθώς επίσης και αρκετά κειμήλια από το 1918.

4.5. ΜΟΥΣΕΙΑ

Στο κελί της Μονής Αγ. Παντελεήμονα όπου δολοφονήθηκε ο Αλή Πασάς, ιδρύθηκε από το σωματείο «φίλοι των Ιωαννίνων».

Μουσείο προεπαναστατικής περιόδου: Υπάρχουν συγκεντρωμένες εκεί λιθογραφίες, χαλκογραφίες, υφαντά. θέματα των εικόνων είναι ιστορικά της περιοχής και ιδιαίτερα σχετικά με τον θάνατο του Αλί και της Κυρά Βασιλικής (**εικόνα 30**).

Εικόνα 30: Μουσείο προεπαναστατικής περιόδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

5.1. ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ-ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΣ

Η επιβατική κίνηση με τα 11 πλοίαρια που υπάρχουν σήμερα, μπορούμε να πούμε πώς εξυπηρετεί αρκετά **(εικόνα 33)**. Ελπίζω στο μέλλον να βελτιωθεί ακόμα κυρίως το βράδυ τούς χειμερινούς μήνες. Αυτό θα επιτευχθεί με δημιουργία ασφαλούς αναχωρήσεως και προσαράξεως των σκαφών σε κατάλληλους ασφαλείς χώρους, που σήμερα δεν υπάρχουν. Η κίνηση με τροχοφόρα μεταφοράς αγαθών είναι πολύ δύσκολη. Αν και δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις στην ξηρά, λείπει το κατάλληλο πλωτό μέσο που δεν υπήρχε μέχρι πρότινος. Αυτό που υπήρχε μέχρι σήμερα ήταν ακατάλληλο και παρά τις εντολές των αρμοδίων να ακινητοποιηθεί λειτουργούσε για την εξυπηρέτηση των κατοίκων με ευθύνη του κοινοτικού συμβουλίου, που κινδυνεύει να υποστεί βαριές συνέπειες σε περίπτωση ατυχήματος **(εικόνα 31)**. Έτσι μετά από πιέσεις αντικαταστάθηκε το παλιό πλωτό με νέο χωρίς όμως και αυτό να εξυπηρετεί όλες τις ανάγκες των κατοίκων **(εικόνα 32)**.

Εικόνα 31: Το παλιό πλωτό σκάφος μεταφοράς οχημάτων και υπέρβαρων αντικειμένων

Εικόνα 32: Το νέο πλωτό σκάφος

Οι τιμές των εισιτηρίων κυμαίνονται από 0,50-1,80€, 0,50€ για παιδιά κατοίκων, 1,80€ κάτοικοι νησιού, 1,30€ φοιτητές, (τιμές 2008).

Εικόνα 33: Η συγκοινωνία Ιωάννινα-Νησί

Από το ερωτηματολόγιο προκύπτει ότι για επαγγελματική απασχόληση μετακινείται καθημερινά το 55% των Ανδρών και το 20% των Γυναικών. Για αγορές αντίστοιχα 50% Α και 12% Γ, και για αναψυχή 24% Α και 20% Γ. Η συχνότερη μετακίνηση μετά την καθημερινή αγορά μία μετακίνηση την βδομάδα για αγορές 22% συνολικά, και μία φορά το μήνα για αναψυχή 37%.

Η συγκοινωνία με την παραλίμνιο περιοχή (Ντραπάτοβα, Μονή Ντουραχάνι και Πέραμα) δεν είναι συχνή, αλλά οι κάτοικοι σε ποσοστό 90% δεν θεωρούν την τακτικότητα και πύκνωση αυτής της λειτουργίας απαραίτητη.

Ο ελλειμενισμός εκτός από τα πλοίαρια πρέπει να περιλάβει και τις βάρκες (περίπου 80 σήμερα) που στο μέλλον υπολογίζονται όχι περισσότερες των 100.

5.2. ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Σημαντικοί δρόμοι του νησιού είναι:

- ✚ Περιμετρικός δρόμος πάνω στο νησί της λίμνης εκτός του οικισμού χωρίς άσφαλτο (**εικόνα 34**) χρειάζεται ένα κομμάτι 300μ. μπροστά στον οικισμό προς την λίμνη για την ολοκλήρωσή του υπόλοιπου περιμετρικού δρόμου (**εικόνα 35**).

Εικόνα 34: Το τέλος του περιμετρικού δρόμου-κομμάτι ανολοκλήρωτο χωρίς άσφαλτο

Εικόνα 35: Ο περιμετρικός δρόμος με άσφαλτο

- ✚ Στον οικισμό του νησιού υπάρχει ένα ικανοποιητικό δίκτυο πεζόδρομων.
- ✚ Εκτός από αυτούς που αναφέρθηκαν πιο πάνω υπάρχει και ένας μεγάλος ακόμη αριθμός κοινοτικών ή επαρχιακών δρόμων οι οποίοι εξυπηρετούν κάθε

κοινότητα του λεκανοπεδίου. Επίσης υπάρχει μία σειρά δρόμων οι οποίοι έχουν δημιουργηθεί παράλληλα προς το αποστραγγιστικό και αρδευτικό δίκτυο το οποίο έχει κατασκευαστεί στις περιοχές βόρεια και νότια από την λίμνη. Οι χωμάτινοι αυτοί δρόμοι δεν εξυπηρετούν κανένα οικισμό αλλά έχουν μεγάλη σημασία για την γεωργική περιοχή την οποία διατρέχουν. Τέλος, έχουν προταθεί να διανοιχτούν ορισμένοι σημαντικοί δρόμοι με τοπική αλλά και γενικότερη σημασία όπως παραδείγματος χάριν η νέα Εγνατία Οδός η οποία ακολουθεί κατεύθυνση παράλληλη με την Εθνική Οδό Ηγουμενίτσας-Μέτσοβο, η παρακαμπτήρια οδός των Ιωαννίνων η οποία ενώνει την πόλη και η παραλίμνια οδός η οποία έχει κυρίως τουριστικό χαρακτήρα.

5.3. ΥΔΡΕΥΣΗ - ΑΡΔΕΥΣΗ

Ο οικισμός του νησιού υδρεύεται από τις εγκαταστάσεις του συνδέσμου κοινοτήτων Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων. Παρουσιάζονται όμως συχνές διακοπές που δημιουργούν μεγάλα προβλήματα ιδιαίτερα με την αυξημένη τουριστική κίνηση. Υπάρχει νερό στο νησί που μπορεί να αξιοποιηθεί.

Λόγω της ανάπτυξης των βιομηχανιών μαρμάρου, έτοιμου σκυροδέματος, της πτηνοτροφίας κλπ. παρατηρείται κάποια έλλειψη κυρίως λόγω ανεπάρκειας των διατομών του εξωτερικού υδραγωγείου. Η ΤΥΔΚ έχει προτείνει ορισμένα έργα ενίσχυσης και επέκτασης του δικτύου για το λόγο αυτό.

Τα κυριότερα από τα προτεινόμενα για το μέλλον έργα είναι: συμπληρωματικές γεωτρήσεις, παράλληλος πιεστικός αγωγός προς τη ρυθμιστική δεξαμενή παράλληλος αγωγός από δεξαμενή μέχρι Νεοχωρόπουλο με ενδιάμεσες διασταυρώσεις συνδετικός αγωγός Πεδινή - Μπάφρα και επέκταση μέχρι Σερβιανά και Κολωνιάτη.

5.4. ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΟΜΒΡΙΩΝ

Στην πόλη των Ιωαννίνων, όπως και στους διάφορους οικισμούς γύρω από τη λίμνη, δεν υπάρχει δίκτυο αποχετεύσεως ακαθάρτων και η εξυπηρέτηση των σπιτιών γίνεται με την κατασκευή σηπτικών-απορροφητικών βόθρων ή στεγανών δεξαμενών λυμάτων. Πάντως υπάρχουν πολλές παράνομες συνδέσεις των εσωτερικών αποχετευτικών εγκαταστάσεων των σπιτιών με το υποτυπώδες δίκτυο ομβρίων της

πόλης, με αποτέλεσμα να μολύνεται η λίμνη, στην οποία καταλήγουν οι αγωγοί των ομβρίων.

Η αποχέτευση στον οικισμό του νησιού γίνεται με βόθρους με αποτέλεσμα να καταλήγουν σίγουρα στη λίμνη. Η αντιμετώπιση είναι η δημιουργία βαθιών πηγαδιών με στάθμη πυθμένα, χαμηλότερη από τον πυθμένα της λίμνης ή με βιολογικό καθαρισμό.

Σήμερα στην πόλη των Ιωαννίνων λειτουργεί βιολογικός καθαρισμός.

Γενικότερα στη λίμνη των Ιωαννίνων αποστραγγίζονται τέσσερες λεκάνες υδροσυλλογής. Από δυτικά βρίσκεται η λεκάνη της λοφοσειράς που εκτείνεται από το ΒΔ άκρο της πόλης μέχρι Ανατολή- Κατσικά και τη Δυτική πλαγιά του λόφου Καστρίτσας, από νοτιοανατολικά βρίσκεται η λεκάνη Καστρίτσας - Λογγάδων, από βορειοανατολικά η λεκάνη του βουνού Μιτσικέλι. Η λεκάνη της Λαγκάτσας που είναι απομακρυσμένη από τη λίμνη και βρίσκεται στα δυτικά της λοφοσειράς της πόλης των Ιωαννίνων, αποστραγγίζεται στη λίμνη με τη σήραγγα Λαγκάτσας. Στα βόρεια, η λεκάνη της Λαψίστας αποστραγγίζεται με την ομώνυμη τάφρο και σήραγγα στον ποταμό Καλαμά.

5.4.1. ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Η κοινοτική έκταση είναι τόσο περιορισμένη που είναι αδύνατη η δημιουργία νεκροταφείου απορριμμάτων. Η Κοινότητα σε συνεργασία με τον Δήμο Ιωαννίνων τα προωθεί στην απέναντι ακτή και ο Δήμος με δικά του μέσα στον αντίστοιχο σκουπιδότοπο.

Η αγορά ειδικού πιο μεγάλου πλωτού σκάφους θα διευκολύνει αυτήν την προώθηση εφόσον η σημερινή μεταφορά με βάρκα δημιουργεί μερικές φορές αποθέσεις στην παραλία λόγω καθυστερήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

6.1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο εποικισμός του νησιού υπολογίζεται αρχαιότερος από τον 10^ο αιώνα μ.χ. όπως είδαμε. Σήμερα ο οικισμός του Νησιού βρίσκεται στην βορειοανατολική άκρη του. Απέχει περί τα 1800 μέτρα από τα Γιάννινα. Διοικητικά αποτελεί ανεξάρτητη Κοινότητα από τον Δήμο Ιωαννίνων από το 1929.

Ο οικισμός έχει συνολική έκταση 51.000 τ.μ. Τα οικοδομήσιμα οικόπεδα καλύπτουν το 70% περίπου της επιφάνειας αυτής δηλαδή περίπου 35.000 τ.μ.

Ο οικισμός αναπτύχθηκε παρακολουθώντας τις κλίσεις του εδάφους και πλαισιώνοντας ένα δίκτυο πλακόστρωτων στενών δρόμων χωρίς καμία γεωμετρική αυστηρότητα, με στάσεις - πλατείες κατά διαστήματα οι δρόμοι αυτοί δεν παρακολουθούν κάποια διάταξη αυστηρή. Οριστήκαν από τις αναγκαίες και σύντομες διαδρομές (εικόνες 36 & 37).

Εικόνα 36: Η κεντρική πλατεία του Νησιού

Εικόνα 37: Πλακόστρωτος δρόμος χωρίς καμία γεωμετρική αυστηρότητα

Εικόνα 38: Πλακόστρωτος δρόμος του οικισμού

Διακρίνεται ένας βασικός δρόμος που συνδέει τον μόλο, που είναι ουσιαστικά το κέντρο του οικισμού, με την κεντρική πλατεία (**εικόνα 40**). Από όπου ξεκινούν άλλοι δρόμοι, ακτινωτά και αναπτύσσονται σε σχήμα ιστού αράχνης καταλήγοντας ή σε αδιέξοδα ή στην λίμνη αυτοσχέδιες μαρίνες όπου δένουν οι κάτοικοι τις ψαρόβαρκές τους. Δύο βασικοί δρόμοι ξεκινούν από την κεντρική πλατεία. Ο ένας οδεύει προς την Μονή Φιλανθρωπινών και ο άλλος στο Κελί - Μουσείο, όπου σκοτώθηκε ο Αλή- Πασάς (**εικόνα 39**).

Εικόνα 39: Δρόμος προς Μουσείο Αλή Πασά

Εικόνα 40: Δρόμος που συνδέει αποβάθρα με πλατεία

6.2. ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ-ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ

Με βάση το **Φ.Ε.Κ.594/13.11.78** όπου αναφέρεται στους **παραδοσιακούς οικισμούς** αρχικά χαρακτηρίζεται η Νήσος ως παραδοσιακός οικισμός, μέσα από πίνακα, και τέλος καθορίζονται οι τελικοί όροι και περιορισμοί δόμησης των οικοπέδων του οικισμού αυτού. Συγκεκριμένα αποφασίστηκαν τα εξής:

- ✚ Άρτια οικόπεδα: ελάχιστο πρόσωπο 25 μ,
ελάχιστο βάθος 40 μ,
ελάχιστο εμβαδόν 2000 μ².
κατά παρέκκλιση: άρτια είναι ως έχουν προ 02/07/1968 δημοσίευσης του παρόντος. Επίσης άρτια ως έχουν προ 13/11/1978 είναι εκείνα με: ελάχιστο πρόσωπο 12 μ,
ελάχιστο βάθος 18 μ,
ελάχιστο εμβαδόν 300 μ².
- ✚ Σύστημα δομήσεως: ορίζεται των πτερύγων.
- ✚ Μέγιστο ποσοστό καλύψεως: στο κεντρικό τμήμα του οικισμού ορίζεται 80% ενώ στο υπόλοιπο τμήμα του οικισμού 50%.
- ✚ Συντελεστής δομήσεως: για το κεντρικό τμήμα του οικισμού ορίζεται σε 0,80 ενώ στο υπόλοιπο τμήμα του οικισμού σε 0,50.
- ✚ Μέγιστος αριθμός ορόφων: ορίζονται οι 2 όροφοι.
Επιτρέπεται η κατασκευή 3^{ου} ορόφου μόνο στην περίπτωση κλίσης του εδάφους και χωρίς υπέρβαση του συντελεστή δόμησης.
- ✚ Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: ορίζεται στα 7 μέτρα μετρούμενο από το ψηλότερο σημείο όσον αφορά φυσικό έδαφος, ενώ όταν υπάρχει κλίση του εδάφους το μέγιστο ύψος σε οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής ορίζονται τα 10 μέτρα.
- ✚ Υπεράνω του μέγιστου ύψους της οικοδομής: επιτρέπεται μόνο στέγη με παραδοσιακά πρότυπα, καπνοδόχοι ή και κλειστή δεξαμενή αποθηκεύσεως ύδατος μέγιστου ύψους 1 μέτρου.
- ✚ Γραμμή δομήσεως: ορίζεται το κοινό όριο μεταξύ των οικοπέδων και των κοινόχρηστων χώρων.
- ✚ Οικοδομική γραμμή: σε περίπτωση παραλιακών οικισμών τοποθετείτε σε απόσταση 15 μέτρα από την καθορισμένη γραμμή αιγιαλού.
- ✚ Απαγορεύεται: η κατασκευή κτιρίων επί υποστρωμάτων.

Μορφολογικά στοιχεία και σύνθεση κτιρίων με βάση το Φ.Ε.Κ. 594/13.11.1978:

1. Οι οικοδομές είναι υποχρεωτικό να καλύπτονται από στέγες παραδοσιακές τετράκλινες, δίκλινες ή μονόκλινες.
2. Οι όψεις των κτιρίων διαμορφώνονται κατά τα παραδοσιακά πρότυπα από άποψης υλικού και τρόπου κατασκευής.
3. Οι καμινάδες, τα κουφώματα και οι χρωματισμοί προσαρμόζονται στα παραδοσιακά πρότυπα.
4. Οι περιφράξεις των οικοπέδων κατασκευάζονται με υπό την μορφή και το ύψος των παραδοσιακών κτιρίων.
5. Απαγορεύεται η τοποθέτηση πετασμάτων (τεντών), πλην των ισόγειων χώρων παραμονής ατόμων των κέντρων αναψυχής, εστιατορίων κτλ.
6. Απαγορεύεται η εγκατάσταση φωτεινών ή μη διαφημίσεων.
7. Επιτρέπεται η τοποθέτηση απλών ή έγχρωμων επιγραφών.
8. Επιβάλλεται η εγκατάσταση ανά μίας ομαδικής κεραίας τηλεοράσεως κατά οικοδομικό τετράγωνο σε θέση μη εμφανή από τον κοινόχρηστο χώρο του οικισμού.
9. Έργα υποδομής (ΔΕΗ-ΟΤΕ) θα πρέπει να προσαρμόζονται στα ανάλογα παραδοσιακά πρότυπα.

Επιτρεπόμενες χρήσεις σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. 594/13.11.1978:

- + Επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων δια κατοικίας, κοινής ωφέλειας και κοινωνικού εξοπλισμού κτίρια.
- + Απαγορεύεται η εγκατάσταση βιοτεχνιών και Βιομηχανιών ή άλλων χρήσεων υψηλής όχλησης.

Με βάση το **Φ.Ε.Κ 812/12.9.86** όπου αναφέρεται στην κατηγοριοποίηση των οικισμών και στον καθορισμό ορίων και όρων και περιορισμών δόμησης συγκεκριμένα στη Νήσο Ιωαννίνων αποφασίστηκαν τα εξής:

- + Κατατάσσεται ο οικισμός της Νήσου Ιωαννίνων ως: Περιαστικός, Αξιόλογος, Στάσιμος, Συνεκτικός και Μεσαίος.
- + Γενικοί όροι δόμησης: αρτιότητα γηπέδου 300 τ.μ., για γήπεδα εντός των συνεκτικών τμημάτων των οικισμών αυτών, και 1000 τ.μ., για γήπεδα που βρίσκονται πέρα από το συνεκτικό τμήμα και μέσα στα όρια του παραπάνω οικισμού.

- ✚ Συντελεστής δόμησης: κλιμακωτός. Για τα πρώτα 100 τ.μ :1
- ✚ Κάλυψη οικοπέδου: 50%
- ✚ Μέγιστο ύψος: 7.00 μ. και 10.00 μ. λόγω κλίσης
- ✚ Επιτρεπόμενοι όροφοι: 2 ή 3 λόγω κλίσης
- ✚ Υποχρεωτικοί όροι δόμησης:

- 1) Η κάλυψη της οικοδομής θα γίνεται με στέγη δίρριχτη ή τετράρριχτη από κεραμίδια βυζαντινά ή γαλλικά ή πλάκες με μέγιστη κλίση 50% και μέγιστη προεξοχή 0,80 μ. Η στέγη είναι υποχρεωτική εφόσον η οικοδομή είναι διώροφη ή εφόσον η με την κατασκευή του ισογείου εξαντλείται το ποσοστό κάλυψης.
- 2) Η κατασκευή εξώστη τύπου ανοικτού-καλυμμένου με τα ίδια υλικά της στέγης, πλάτους ελεύθερου και μέγιστου μήκους τα 2/3 της όψης.
- 3) Η κατασκευή των στηθαίων των εξωστών και της εξωτερικής σκάλας από σοβά-κονίαμα, ξύλο ή σίδηρο.

6.3. ΚΑΤΟΙΚΙΑ- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Πλούσιο από το λυρισμό και τις αρετές της ανώνυμης λαϊκής μας αρχιτεκτονικής το οικιστικό σύνολο του νησιού. Πέρα για πέρα ελληνικό αντικατοπτρίζει τις τοπικές συνήθειες.

Τα σπίτια πλινθόκτιστα τα περισσότερα από αυτά, ταπεινά σε όγκο και επιφάνεια, μεγάλα σε ομορφιά και γραφικότητα (**εικόνα 41**). Οι περισσότερες μετατροπές έχουν γίνει με σεβασμό στις κοινωνικές και πολιτιστικές παραδοσιακές δομές. Ο Γ. Νικολαΐδης περιγράφει χαρακτηριστικά στο βιβλίο του Τα Γιάννινα: «Ο οικισμός του νησιού μακριά από τη βουή και το θόρυβο, φαντάζει μια μεγάλη φωλιά στον κόρφο του γιαλού. Μια ζωγραφιά του παλιού καιρού τα ισόγεια σπίτια, οι κάτασπρες αυλές, τα στενά πλακόστρωτα δρομάκια. Όλα δεμένα με τα πρώτα και αιώνια στοιχεία της ζωής: τη γη, το νερό, τον ήλιο, τον αέρα».

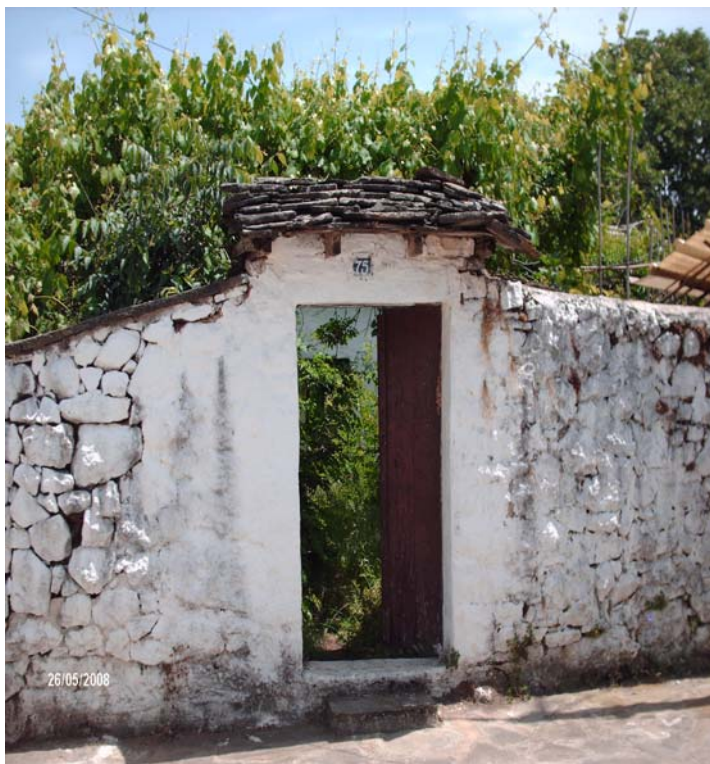

Εικόνα 41: Παραδοσιακή λιθόκτιστη κατοικία

Τα περισσότερα σπίτια είναι κτισμένα παραθετικά σε οικόπεδα 100 έως 300 τετρ. μέτρων (εικόνα 42). Από την εξώπορτα-ξύλινη ή σιδερένια και συχνά σαμαροσκέπαστη εισερχόμαστε στην πλακόστρωτη αυλή (εικόνες 43 & 44).

Εικόνα 42: Παραθετική δόμηση κατοικιών

Εικόνα 43: Χαρακτηριστική ξύλινη και σαμαροσκέπαστη εξώπορτα

Εικόνα 44: Σιδερένια σαμαροσκέπαστη εξώπορτα

Η αυλή τους θερινούς ιδιαίτερα μήνες λειτουργούσε παλιότερα ως συνέχεια του εσωτερικού του κυρίως ως σπιτιού, αφού σ' αυτήν -όπως προαναφέραμε- οι νησιώτες έκαναν την καλαθοπλεκτική, το διόρθωμα των διχτυών και στον ελεύθερο χρόνο διασκεδάζαν ή ξεκουράζονταν. Στο κέντρο της αυλής υπήρχαν πηγάδια για την ύδρευση. Σήμερα, όσα απέμειναν, διακοσμούν με τρόπο νοσταλγικό τις αυλές. Πεζούλια, καθιστικά χτιστά, βοηθητικά κτίσματα, συγκροτούν ένα χώρο απόλυτα δεμένο με το εσωτερικό της κατοικίας. Ευωδιαστά σύνολα λουλουδιών και πράσινα παρτέρια δένουν την επιχρισμένη στο λευκό χρώμα μάντρα της αυλής (εικόνα 45).

Εικόνα 45: Στο βάθος διακρίνεται η αυλή αρχοντικού παραδοσιακής κατοικίας

Σε καμιά κατοικία του νησιού η προσπέλαση δεν γίνεται άμεσα από τον δρόμο. Από την ξύλινη ή και σιδερένια εξώπορτα, που είναι συχνά σαμαροσκέπαστη ο επισκέπτης μπαίνει στην πλακόστρωτη αυλή, που λειτουργεί. Σαν συνέχεια του εσωτερικού χώρου της κατοικίας. Εκεί αναπτύσσει ο νησιώτης τις δραστηριότητες των θερινών μηνών του χρόνου την καλαθοπλεκτική και κατασκευή διχτυών για την ψαρική του, εκεί διημερεύει και διασκεδάζει.

Εικόνα 46: Χαρακτηριστική αυλή-λειτουργικότητα της αυλής με την οικία

Απαραίτητα στοιχεία της αυλής είναι το παραδοσιακό πηγάδι για την ύδρευση και τα καθιστικά της πεζούλια. Σε περιμετρική διάταξη βρίσκονται στην αυλή διαφορά κύρια και βοηθητικά κτίσματα, ώστε συγκροτούνται ένας χώρος τακτικός απόλυτα δεμένος με τον εσωτερικό χώρο της νησιώτικης κατοικίας (**εικόνα 46**).

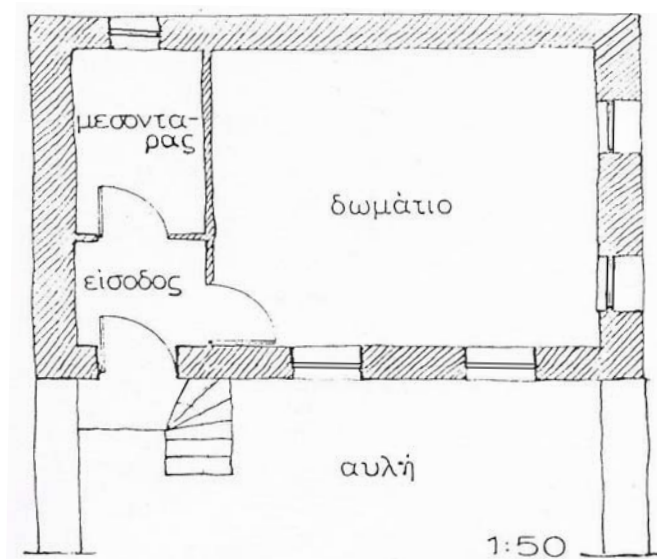
Τα περισσότερα παλιά σπίτια του οικισμού είναι ισόγεια υπάρχουν όμως και μερικά διώροφα ορισμένα δε έχουν ημιυπόγειο (**εικόνες 47 & 48**).

Από την αυλή η προσπέλαση γίνονταν άμεσα στο ισόγειο ή συχνά στο ανώγειο κατευθείαν με μία εσωτερική πέτρινη σκάλα, που είναι χαρακτηριστικό μορφολογικό στοιχείο, εφόσον υπάρχει της Νησιώτικης αυλής.

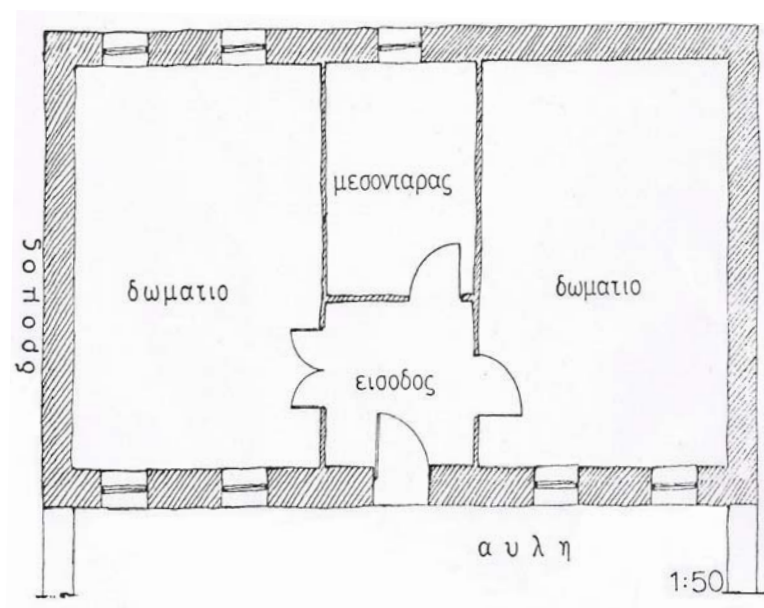
6.3.1. Τυπολογία παραδοσιακής Νησιώτικης κατοικίας

Το βασικό κτίσμα των παλιών σπιτιών είναι απλό στη λειτουργία του και με σαφήνεια στη διάρθρωση των χώρων του. Η τυπολογία των κτισμάτων είναι η παρακάτω:

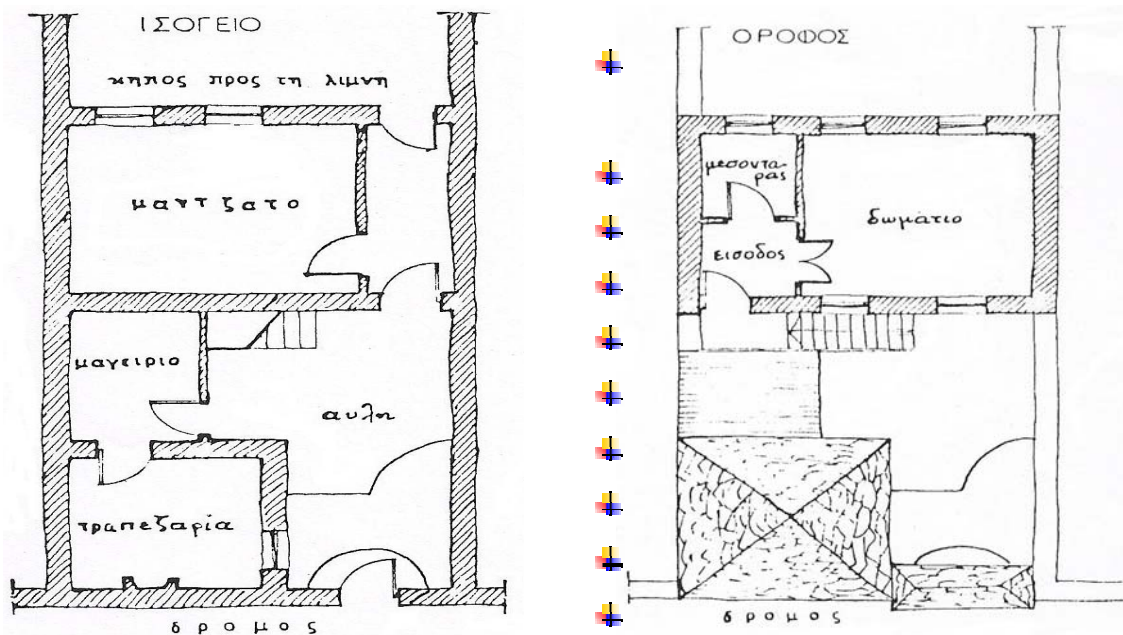
- ✚ **Τύπος Α ισόγειος:** Απλός τύπος κατοικίας με μικρή είσοδο, βοηθητικό χώρο και ένα δωμάτιο.

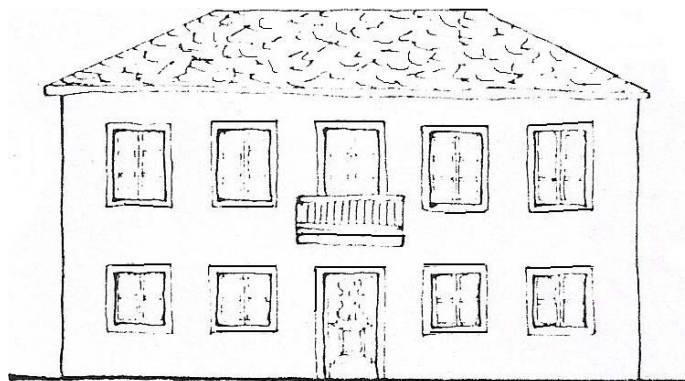
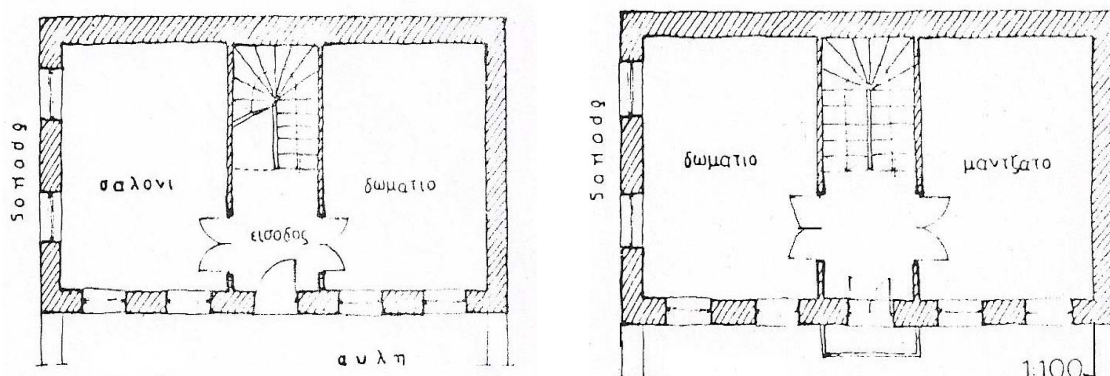
- ✚ **Τύπος Β ισόγειος:** Κάτοψη με είσοδο, βοηθητικό χώρο και δυο δωμάτια συμμετρικά.

✚ **Τύπος Γ διώροφος:** Δύο κατοικίες ανεξάρτητες.

✚ **Τύπος Δ διώροφος:** Μια κατοικία σε δύο ορόφους.

Εικόνα 47: Παραδοσιακή διώροφη κατοικία

Εικόνα 48: Σύγχρονη παραδοσιακή ισόγεια κατοικία

✚ Ισόγειος τύπος

Σε έναν χώρο εισόδου σχεδόν τετράγωνο 2Μ x 2Μ περίπου διατάσσεται διαδοχικά ένας δευτερεύοντας χώρος κατά τη μία πλευρά και ένας παρακείμενος κύριας χρήσης χώρος. Στο βασικό αυτό σχήμα διατάσσεται ένας δεύτερος χώρος στην απέναντι πλευρά.

✚ Διώροφος τύπος

Η παραπάνω διάταξη ισχύει και εδώ μόνο που στην θέση του δευτερεύοντος χώρου υπάρχει η σκάλα και δεξιά και αριστερά οι δύο κύριοι χώροι ή ο ένας κατά την μία πλευρά.

Υπάρχουν κάποιες και ορισμένες παραλλαγές σχετικές με την διάταξη των κύριων χώρων γύρω από τον βασικό χώρο εισόδου.

6.4. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

✚ 6.4.1. Μορφολογικά στοιχεία εξωτερικού χώρου

Η απλότητα η, η σαφήνεια και η γεωμετρική καθαρότητα των όψεων αλλά και η συμμετρία τους αντικατροπτίζεται και στις όψεις.

Χαρακτηριστικό της μορφολογίας της παλιάς Νησιώτικης κατοικίας είναι ότι οι εξωτερικοί τοίχοι είναι τυφλοί όλα τα ανοίγματα «βλέπουν» στην αυλή. Λείπουν ακόμη από τους εξωτερικούς τοίχους οι εξώστες και εξώθυρες. Βέβαια με το πέρασμα των χρόνων οι ανάγκες για πιο καλή ποιότητα ζωής ανάγκασε τους κατοίκους να μην κατασκευάζουν τα σπίτια τους με «τυφλούς» τοίχους (εικόνα 49).

Εικόνα 49: Διακρίνεται "τυφλος" τοίχος που έχει απομείνει

Τα παράθυρα: είναι μικροί φεγγίτες 0,70Μ x 0,70Μ για τους ισόγειους τύπους 100Μ x 150Μ για τα διώροφα. Στα παράθυρα υπάρχουν πέτρινα οριζόντια πρέκια

(εικόνα 50) και μερικές φορές συναντάμε ανακουφιστικά τόξα χαμηλωμένα ή ημικυκλικά πρέκια (εικόνα 51). Στις παλιές αυλόθυρες οι λαμπάδες συναντώνται με το πρέκι κάτω από την σκεπή του σε ελαφρό τεταρτοκύκλιο.

Εικόνα 50: Χαρακτηριστικοί φεγγίτες στο ισόγειο και στον όροφο

Εικόνα 51: Παράθυρα με ημικυκλικά πρέκια

Οι εξώπορτες: είναι ξύλινες (εικόνες 54 & 55) ή σιδερένιες (εικόνες 52 & 53) και συχνά σαμαροσκέπαστες.

Εικόνα 52: Σιδερένια εξώπορτα

Εικόνα 53: Σαμαροσκέπαστη σιδερένια εξώπορτα

Εικόνα 54: Ξύλινη σαμαροσκέπαστη εξώπορτα

Εικόνα 55: Σύγχρονες παραδοσιακές εξώπορτες

Οι κατοικίες είναι λιθόκτιστες με εμφανή λιθοδομή ασβεστωμένη ή στο φυσικό της χρώμα με περιμετρικά ζωνάρια γύρω από τα παράθυρα. Αυτά τα ζωνάρια χρωματίζονται με όχρα ανοιχτή ή κεραμιδί, ενώ τα πλαίσια των παραθύρων είναι λευκά (εικόνα 56).

Εικόνα 56: Αρχοντικό με περιμετρικά ζωνάρια και πλαίσια στα παράθυρα

Οι στέγες: έχουν απλά σχήματα, είναι συνήθως τετράρριχτες και καλύπτονται με μαυρόπλακα (εικόνα 58). Μερικές φορές διαμορφώνονται κάτω από την στέγη πέτρινα φουρούσια που κρατάνε την πέτρινη προεξοχή της (εικόνα 57). Απότμηση της γωνίας στα διώροφα παρατηρούμε σπάνια και τότε υπάρχει μόνο στο ισόγειο.

Εικόνα 57: Φουρούσια κάτω από στέγη για στήριξη και διακόσμηση

Εικόνα 58: Τετράρριχτη στέγη από μαυρόπλακες

Οι άλλες όψεις των βασικών κτισμάτων είναι απλές επίπεδες χωρίς προεξοχές. Τα διακοσμητικά στοιχεία των κατοικιών είναι σπάνια. Σημαντικότερα είναι οι εξωτερικές κτιστές σκάλες που οδηγούν στον όροφο (εικόνα 59).

Εικόνα 59: Εξωτερική λιθόκτιστη σκάλα που οδηγεί στον όροφο

Η πράξη στο αρχιτεκτονικό πεδίο δεν είναι καθόλου αυτόνομη. Συνδέεται με όλους τους τομείς της κουλτούρας, αλλά και με το σύνολο της τοπικής ζωής, με τις κοινωνικές, οικονομικές, και πολιτικές δομές, που την συναπαρτίζουν αλλά και με τις προοπτικές μετασχηματισμού. Γι' αυτό και δεν θα μπορούσε ποτέ να κριθεί και να καταξιωθεί παρά σε συσχέτισμό με αυτές τις δομές και αυτές τις προοπτικές.

6.4.2. Μορφολογικά στοιχεία εσωτερικού χώρου

Εσωτερικά σημαντικά στοιχεία είναι τα τζάκια. Οι εσωτερικές πόρτες είναι ταμπλαδωτές και ξύλινες. Τα παράθυρα είναι μικρά-ξύλινα και έχουν υαλοστάσια με ενδιάμεσα καΐκια. Η εσωτερική σκάλα, όταν υπάρχει είναι ξύλινη. Τα ταβάνια είναι σανιδωτά και οι γύρω σανίδες τους σκαλισμένες. Συχνά συναντούμε και ζωγραφιστά ταβάνια.¹

¹ Πληροφορίες για τους εσωτερικούς χώρους των κατοικιών συνέλεξα από τους κατοίκους του Νησιού χωρίς όμως να μπορέσω να παραθέσω φωτογραφικό υλικό.

6.5. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Διαπιστώθηκε ο έντονα παραδοσιακός χαρακτήρας του οικισμού στο Νησί. Οι κατοικίες διατηρούν την παραδοσιακή τους όψη και την λειτουργία τους εσωτερικά. Ο οικισμός σαν πολεοδομικό σύνολο σώζει το παραδοσιακό του κέντρο-την πλατεία του και τα στενά σοκάκια του που την συνδέουν με τις κατοικίες. Το φυσικό περιβάλλον του νησιού και της λίμνης δέχεται αρμονικά το οικιστικό αυτό σύνολο.

Επιβάλλεται επομένως να διατηρηθεί ο έντονα αυτός παραδοσιακός χαρακτήρας του οικισμού. Αυτή η διατήρηση όμως δεν μπορεί να έχει μουσειακό χαρακτήρα. Πρέπει να διαφυλαχτεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας χωρίς να καθυστερήσει η λύση των Κοινωνικών προβλημάτων των κατοίκων του Νησιού.

Στον παραδοσιακό οικισμό να ενταχθούν σε προσφέρομενα κτίρια παραδοσιακών κατοικιών, νέες λειτουργίες αναγκαίες για την βελτίωση των δρών ζωής των κατοίκων, όπως υγειονομικός σταθμός - αγροτικό ιατρείο - παιδικός σταθμός, πνευματικό κέντρο.

Τα έργα τεχνικής υποδομής αναμφισβήτητα θα εξυπηρετήσουν όταν αποπερατωθούν επίσης την ζωή στον οικισμό όπως η διαμόρφωση της αποβάθρας, ο περιμετρικός δρόμος, η προστασία πρασίνου και περιβάλλοντος.

Προϋπόθεση για την προστασία του παραδοσιακού περιβάλλοντος του οικισμού είναι ο ηλεκτροφωτισμός και η τηλεφωνική σύνδεση με υπόγεια δίκτυα. Ο κοινοτικός φωτισμός να γίνει με φωτιστικά σώματα που θα συμπληρώνουν αρμονικά την αισθητική του οικισμού. Οι διαφημιστικές πρωτεΐνες επιγραφές να απαγορευτούν και να προβλεφθεί τύπος επιγραφών που δεν θα ενοχλεί αισθητικά τον οικισμό.

Τέλος είναι ανάγκη να συνταχθεί άμεσα πολεοδομικό σχέδιο του οικισμού ώστε να αντιμετωπιστεί πρακτικά και άμεσα το θέμα της συντήρησης του οικοδομικού πλούτου του Νησιού ταυτόχρονα με τον εξοπλισμό του με σύγχρονες ανέσεις ώστε να είναι βιώσιμος. Επιπλέον τα κτίσματα πρέπει να αντιμετωπιστούν σαν στοιχεία του οικισμού και όχι σαν μεμονωμένες και ανεξάρτητες περιπτώσεις.

Οι όροι δόμησης που θα υιοθετηθούν πρέπει να προκύπτουν από την Κοινοτική πρόταση της 1/8/1981 που έχει εγκριθεί ήδη από το Πολεοδομικό Γραφείο της Νομαρχίας Ιωαννίνων.

Η πρόταση αυτή έχει μελετηθεί στην βάση της τυπολογία των οικοπέδων του οικισμού και έχει ως εξής ως προς την κάλυψη και το συντελεστή δόμησης

(πίνακας 5).

Πίνακας 5: Πίνακας δόμησης οικοπέδων

	Επιφάνεια οικοπέδου	Κάλυψη	Συντελεστής δόμησης
	150μ ²	0,60	1,2
Τα επόμενα δηλαδή για	50μ ²	0,50	
οικόπεδα	200μ ²	0,575	1,15
Τα επόμενα	100μ ²	0,30	
Δηλαδή για οικόπεδα	250μ ²	0,483	0,97
Τα υπόλοιπα		0,20	
Δηλαδή για οικόπεδα άνω των	300μ²	0,413	0,82

Τέλος προτείνεται να μην συμπεριλαμβάνεται στον υπολογισμό του Συντελεστή Δόμησης η επιφάνεια των χαγιατιών. Το χαγιάτι θα υπολογίζεται μέχρι 10% της συνολικής δομημένης επιφάνειας με όριο τα 10μ².

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ
ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

7.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Με τον Χωροταξικό σχεδιασμό: επιδιώκεται η ρυθμιστική εκείνη επέμβαση στο χώρο που προκύπτει ως επιθυμητή ή αναγκαία από την πιο πάνω συστηματική διερεύνηση και με βάση γενικότερους κατευθυντήριους στόχους για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του χώρου αυτού.

Η χωροταξία και ο χωροταξικός σχεδιασμός απαιτούν:

- ✚ τον καθορισμό των σχέσεών τους, με τα προγράμματα οικονομικής ανάπτυξης
- ✚ τον σαφή προσδιορισμό των κλιμάκων μελέτης στα προβλήματα του χώρου που οδηγεί στον καθορισμό των σχέσεων Χωροταξίας - Πολεοδομίας.

Χωροταξική πολιτική: θεωρούμε το σύνολο των στόχων, κατευθύνσεων και μέτρων που απαιτούνται για τον χωροταξικό σχεδιασμό και την υλοποίησή του, σε συνάρτηση με την πολιτική, οικονομική, κοινωνική και περιφερειακή πολιτική ανάπτυξη της περιοχής.

7.2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ -ΔΙΚΤΥΟ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Νομός Ιωαννίνων

Ο Νομός Ιωαννίνων καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της Ηπείρου. Η γεωμορφολογία του είναι καθαρά ορεινή και οι πεδινές περιοχές είναι μόλις 3,3% της επιφάνειάς του. Η σημερινή δυσκολία πρόσβασης και η ορεινή φύση του νομού αποτελούν την βάση των προβλημάτων των 504 οικισμών. Η μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων είναι συνδεδεμένη με την αγροτική παραγωγή. Τα Ιωάννινα αποτελούν τον κύριο πόλο ανάπτυξης, για την Περιφέρεια της Ηπείρου, αφού εδώ συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος του αστικού πληθυσμού καθώς και της απασχόλησης του Δευτερογενούς και Τριτογενούς οικονομικού τομέα ανάπτυξης. Επιπλέον στην πόλη υπάρχει μεγάλος αριθμός φοιτητών, οι οποίοι αποτελούν σημαντικό κομμάτι της ζωής στην πόλη.

Ο πληθυσμός του Δήμου Ιωαννιτών ανέρχεται στις 75.550 κατοίκους και οι φοιτητές της πόλης περίπου στις 15.000.(στοιχεία 2001)

Πίνακας 6: Πληθυσμός πόλης Ιωαννίνων και Κοινότητας Νήσου

1	ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	75.550,00	70203	69063	63725
2	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5.488	6.502	5.163	6.011
3	ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	7.734	7.198	5.735	5.578
4	ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	1.814	2.402	1.768	2.286
5	ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ	2.363	3.070	2.705	3.286
6	ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ	1.398	1.663	1.559	2.108
7	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ	2.345	2.933	2.665	3.326
8	ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΒΙΖΙΑΝΩΝ	2.379	3.552	2.551	3.356
9	ΔΗΜΟΣ ΛΩΔΩΝΗΣ	1.213	1.790	1.622	1.653
10	ΔΗΜΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ	2.469	2.800	2.906	3.095
11	ΔΗΜΟΣ ΕΚΑΛΗΣ	1.650	1.977	1.710	1.926
12	ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ	1.165	1.525	1.256	1.437
13	ΔΗΜΟΣ ΖΙΤΣΑΣ	1.803	2.200	1.686	1.922
14	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ	1.986	2.324	2.687	2.874
15	ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΣΑΝΟΧΩΡΙΩΝ	2.079	2.536	2.047	2.679
16	ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	1.217	1.601	1.122	1.450
17	ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	5.690	6.225	5.911	6.572
18	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ	1.382	2.072	1.312	1.913
19	ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥ	4.079	4.417	4.145	4.125
20	ΔΗΜΟΣ ΜΟΛΟΣΣΩΝ	1.893	3.139	2.698	3.618
21	ΔΗΜΟΣ ΜΠΙΖΑΝΙΟΥ	3.948	4.241	3.024	3.052
22	ΔΗΜΟΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΟΣ	9.904	9.925	9.639	9.762
23	ΔΗΜΟΣ ΠΑΣΑΡΩΝΟΣ	8.412	8.452	7.157	7.197
24	ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	5.611	5.743	4.609	4.605
25	ΔΗΜΟΣ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	1.302	2.194	1.314	1.790
26	ΔΗΜΟΣ ΣΕΛΛΩΝ	1.402	2.095	1.912	2.213
27	ΔΗΜΟΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	648	1.228	882	1.578
28	ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΗΣ	1.006	1.493	1.120	1.364
29	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ	39	304	2	277
30	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ	31	100	67	66
31	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΟΒΟΥΣΗΣ	150	179	136	136
32	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	420	487	393	434
33	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΙΤΩΝ	89	223	100	156
34	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΑΒΔΑΝΗΣ	123	222	203	265
35	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΤΣΟΥΚΙΟΥ	167	543	176	232
36	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΗΛΕΑΣ	629	618	484	604
37	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	354	347	355	348
38	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΠΗΓΚΟΥ	161	357	128	183
39	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ	772	880	630	743
40	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΡΑΚΟΥ	45	273	59	141
41	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΟΥΡΚΑΣ	117	206	58	56
Σύνολο Νομού		161.027,00	170.239,00	152.759,00	158.142,00

Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων - Δίκτυο οικισμών

Το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων αποτελεί το πιο δυναμικό τμήμα του Ν. Ιωαννίνων. Η περιοχή αυτή περιλαμβάνει 41 οικισμούς. Ο νομός Ιωαννίνων αποτελείται από 170.239 κατοίκους κατά την απογραφή του 2001. (πίνακας 6)

Οι λόγοι ένταξης των οικισμών στην ενότητα αυτή είναι εγγύτητα, η ύπαρξη αστικής συγκοινωνίας, ο σχετικά μεγάλος αριθμός κατοίκων που εργάζονται στην πόλη ή εξυπηρετούνται συχνά από τις υπηρεσίες της.

Οι περιφερειακοί οικισμοί περιορίζονται σε γεωργικές και κτηνοτροφικές ασχολίες. Στους κεντρικούς και μεσαίους οικισμούς πολλοί κάτοικοι απασχολούνται

με βιομηχανικές- βιοτεχνικές επιχειρήσεις, με την οικοδομική δραστηριότητα και την παροχή υπηρεσιών στην περιοχή τους ή στα Ιωάννινα.

Τέλος στις κοινότητες του Νησιού και του Περάματος, ο τουρισμός παίζει σημαντικό ρόλο.

Στην πλειοψηφία τους οι οικισμοί του λεκανοπεδίου έχουν ρυμοτομικά σχέδια, αλλά οι πληθυσμιακές πιέσεις εκφράζονται με την κατασκευή αυθαιρέτων. Από τους οικισμούς αυτούς μόνο το Νησί και οι Λιγκιάδες έχουν χαρακτηριστεί σαν παραδοσιακοί-διατηρητέοι και διατηρούν μια αισθητική ενότητα. Αποκτούν έτσι ιδιαίτερη λειτουργία για τον χαρακτήρα της Ενότητας του χώρου αυτού.

Ιδιαίτερα προβλήματα είναι η συγκοινωνιακή σύνδεση των περιφερειακών οικισμών και η ιατρική περίθαλψη που είναι υποτυπώδης έξω από τα όρια της πόλης.

7.3. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Εκτός από τα μοναστήρια και οικισμός του Νησιού έχει χαρακτηριστεί με βάση τα ΠΔ 594Δ/78 και 181Δ/1985 αντίστοιχα ως **διατηρητέος παραδοσιακός οικισμός**. Η πολεοδομική γραφή ακολούθησε το ανάγλυφο του εδάφους. Αξιοποίησε την ευκολία του κτισίματος σε μαλακά εδάφη, εκμεταλλεύτηκε το μικροκλίμα της ΒΑ άκρης του νησιού, που προστατεύει το νησί από βορρά και νότο και την κοντινή απόσταση από τα Γιάννινα. Έτσι στο ΒΑ άκρο του νησιού αναπτύχθηκε ο οικισμός, συνολικής έκτασης 51.000 τετρ. μέτρων, με 130 σπίτια σήμερα.

Καμιά γεωμετρική αυστηρότητα δεν χαρακτηρίζει την πολεοδομική οργάνωση. Το δίκτυο των λιθόστρωτων με λευκές πέτρες στενών δρόμων διατηρεί την αρχική χρήση του και τα αρχικά μορφολογικά χαρακτηριστικά του, αφού δεν διέρχονται από αυτούς τροχοφόρα και πλαισιώνει τις μεγάλες και τις μικρές ιδιοκτησίες γης. Οι δρόμοι χαραγμένοι χωρίς τους κανονισμούς και την αυστηρότητα ανάπτυξης ενός πολεοδομικού ιστού καθορίζονται από σύντομες και αναγκαίες διαδρομές.

Διακρίνουμε ένα βασικό δρόμο, που συνδέει το κέντρο του οικισμού, το μώλο και την κεντρική πλατεία. Ο δρόμος αυτός, πλακόστρωτος με τουριστικά καταστήματα και εμπορική κίνηση οδηγεί στην κεντρική πλατεία όπου και συναντούμε το καφενείο-μπακάλικο, το κοινοτικό αρτοποιείο, το ηρώο και λίγο πιο πέρα την ενοριακή εκκλησία του οικισμού.

Οι δρόμοι οροθετούνται από τις οικοδομές ή τις λιθόχτιστες μάντρες. Στη ΒΑ πλευρά του οικισμού κτίσματα καταλήγουν στη λίμνη και πολλές φορές λόγω των βροχών κυριολεκτικά επιπλέουν (εικόνα 60).

Εικόνα 60: Οριοθέτηση δρόμου που καταλήγει στη λίμνη από μάντρες

Στο αριστερό του οικισμού βρίσκεται το Δημοτικό Σχολείο. Ακριβώς δίπλα στο σχολείο βρίσκεται η Εκκλησία του Αγίου Ελευθερίου. Απέναντι από το σχολείο βρίσκεται το κτίριο της Κοινότητας του Νησιού. Στο ισόγειο του κτιρίου λειτουργεί αγροτικό ιατρείο μία φορά την εβδομάδα. (εικόνα 61)

Εικόνα 61: Η κοινότητα της Νήσου

Εικόνα 62: Η εκκλησία που βρίσκεται στην πλατεία του Νησιού

Η ενοριακή εκκλησία του νησιού, ο ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου, τρίκλιτη βασιλική βρίσκεται στο κέντρο του οικισμού. έχει πέτρινο καμπαναριό, τοιχογραφίες του δέκατου ένατου αιώνα, παλιό ξυλόγλυπτο τέμπλο και το οστεοκόσμητο Αναλόγιο (εικόνα 62). Υπάρχουν επίσης για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών ένας κοινοτικός ξενώνας και ενοικιαζόμενα δωμάτια δυναμικότητας 40 κλινών, πολλά καταστήματα ειδών λαϊκής τέχνης, εστιατόρια, καφεενεία, που εξυπηρετούν την τουριστική κίνηση του νησιού και παιδική χαρά.

7.4. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΓΗ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΟΙΚΟΠΕΔΙΚΩΝ**ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΩΝ**

Ο οικισμός του Νησιού, έχει συνολική έκταση 51.000 τ.μ. Η οικοπεδική έκταση καλύπτει 35.000 τ.μ. αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 70% της συνολικής θεσμοθετημένης έκτασης.

Σύμφωνα με έρευνα που έχει πραγματοποιηθεί (μελέτη αναπτύξεως περιοχής Νησιού Ιωαννίνων "Ν. Βήχος-Π. Βήχος-Σ. Αυγερινού" (πίνακας 7)) ως προς το μέγεθός τους τα οικόπεδα κατανέμονται ως εξής:

Πίνακας 7: Πίνακας κατανομής οικοπέδων

Μέγεθος οικοπέδων	Αριθμός οικοπέδων	Σύνολο	Ποσοστιαία κατανομή
100 τ.μ.	19		11,2
150 τ.μ.	51		29,6
200 τ.μ.	41		23,8
300 τ.μ.	32		18,6
300 τ.μ. και άνω	29		16,8
		172	100%

Παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των οικοδομήσιμων οικοπέδων είναι κάτω των 200 τ.μ. ($11,2 + 29,6 + 23,8 = 64,6\%$). Αυτό το χαρακτηριστικό σε συνδυασμό με το ποσοστό κάλυψης 60% και συντελεστή δόμησης 0,8, καθιστά προβληματική την οικοδόμηση της πλειοψηφίας των οικοπέδων αυτών.

Χαρακτηριστικά ένα οικόπεδο των 150 τ.μ. με τα σημερινά δεδομένα σε κάλυψη 90τ.μ. μπορεί να προσφέρει σε δύο ορόφους: 120 τ.μ.

Αν θεωρηθεί ότι θα κατασκευαστεί η κατοικία από λιθοδομή απαιτείται σημαντικό ποσοστό εκμεταλλεύσιμης επιφάνειας για την τοιχοποιία γεγονός που περιορίζει ακόμα περισσότερο την χρήσιμη επιφάνεια.

Από τα 172 οικόπεδα ποσοστό 40% είναι άκτιστα ή έχουν εγκαταλειμμένες οικοδομές που καταρρέουν (21 κτίρια).

Με την αξιοποίηση του συνόλου της οικοπεδικής έκτασης η χωρητικότητα του οικισμού μπορεί να φθάσει τα 650-700 άτομα έναντι του σημερινού πληθυσμού των 466 ατόμων. Άρα καλύπτεται η φυσική αύξηση για το έτος - στόχο 2010, αλλά δεν επιτρέπει ιδιαίτερα περιθώρια για προσέλκυση νέων κατοίκων (η φυσική αύξηση για το έτος-στόχο προσθέτει 155 κατοίκους, ποσοστό 1,0% ετήσια).

ΚΑΘΑΡΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ για 700 κατ., 200 άτομα./εκτ.

7.5. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ**

Μέχρι σήμερα ο οικισμός υπάγονταν στην νομοθεσία για τούς οικισμούς που προϋπαρχαν του 1923.

Παράλληλα έχει χαρακτηριστεί όπως και όλο το Νησί σαν διατηρητέο μνημείο λόγω ιστορικής και αρχαιολογικής άδειας με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος (ΦΕΚ 648/ΤΒ/25-11-1968).

Οι οικοδομικές άδειες του Νησιού ελέγχονται μέχρι σήμερα από την Αρχαιολογία και την Επιτροπή Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου Ηπείρου.

Η Κοινότητα του Νησιού στην απόφασή της 1-8-1981 επισημαίνει τις πολλές δυσκολίες που δημιουργούν το δύσκαμπτο υφιστάμενο πολεοδομικό νομικό πλαίσιο στην ανοικοδόμηση αλλά και την ανακαίνιση των κατοικιών.

Η πρόταση της Κοινότητας αντιμετωπίζει κλιμακωτά την κάλυψη ενώ προσδιορίζει έμμεσα τον Σ.Δ. σαν το διπλάσιο της κάλυψης. Η κλιμάκωση της κάλυψης είναι κοινωνικό μέτρο που επιτρέπει την βιωσιμότητα του οικισμού εφ' όσον επέκτασή του αποκλείεται από φυσικά εμπόδια και αισθητικούς λόγους. Η μελέτη υποστηρίζει την πρόταση αυτή που εντάσσεται στο πνεύμα της σημερινής διοίκησης για «οικογενειακή στέγη». Άλλωστε ο μέγιστος Σ.Δ. προκύπτει 1,2 με κάλυψη 60% για τα μικρότερα οικόπεδα μόνο (μέχρι 150 μ²), γεγονός που θεωρείται απόλυτα λογικό για οικισμό με τόσο πυκνή και συνεκτική δομή.

Συγκεκριμένα ή πρόταση προβλέπει:

Κλιμάκωση κάλυψης των οικοπέδων ως εξής:

- ✚ Τα πρώτα 150 τ.μ. (οικόπεδα μέχρι 150 τ.μ.) κάλυψη 60%
- ✚ Τα επόμενα 50 τ.μ. (« « 200 τ.μ.) « 50%
- ✚ Τα επόμενα 100 τ.μ. (« « 300 τ.μ.) « 30%
- ✚ Τα υπόλοιπα τ.μ. (άνω των 300 τ.μ.) « 20%

Ο συντελεστής δόμησης προσδιορίζεται έμμεσα και είναι ίσος με το διπλάσιο του προκύπτοντας ποσοστού καλύψεως.

Παραδείγματα τα ίδια με τα προηγούμενα:

Στην περίπτωση (α) οικόπεδο	150 τ.μ.	κάλυψη	0,60	Σ.Δ.	1,2
	200 τ.μ.	«	0,575	Σ.Δ.	1,15
	300 τ.μ.	«	0,483	«	0,97
	400 τ.μ.	«	0,413	«	0,82

Κατά τον υπολογισμό της επιφάνειας της οικοδομής για τον προσδιορισμό του συντελεστή δομήσεως, θα αφαιρείται η επιφάνεια των ανοιχτών υπόστεγων (χαγιατιών) του ισογείου σε ποσοστό 10% της ολικής επιφάνειας της οικοδομής η το πολύ 10 τ.μ. Η απελευθέρωση του χαγιατιού από την κάλυψη θα επιτρέψει την επανεμφάνιση αυτού του στοιχείου με θετικά αισθητικά αποτελέσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

8.1. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

8.1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ

Χρήσεις Γης: θεωρείται ο τρόπος που οι τομείς παραγωγής με την διάρθρωση των σχέσεων τους και τις παραγωγικές δυνάμεις, εκφράζονται λειτουργικοί στο έδαφος και το χαρακτηρίζουν ανάλογα.

8.1.2. ΟΙ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης συναποτελούν ένα πλαίσιο κανόνων για την ανάπτυξη του αστικού χώρου. Το υπόβαθρο αυτής της ανάπτυξης προσδιορίζεται από την οριοθέτηση του ιδιωτικού και του δημόσιου χώρου, τους τύπους ιδιοκτησίας της γης και την οργάνωση της οικοδομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία οι χρήσεις γης πρέπει να καθορίζονται στα πολεοδομικά σχέδια διαφόρων κατηγοριών, ποικίλων επιπέδων. Ειδικότερα οι αστικές χρήσεις οριοθετούνται κυρίως στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) από τότε που αυτό θεσμοθετήθηκε (1983).

Όμως και στα παλαιότερα σχέδια, γινόταν αναφορά σε χρήσεις. Αυτές αφορούσαν κυρίως δημόσιες ή κοινής χρήσης λειτουργίες (π.χ. χαρακτηρισμοί χωρών για σχολεία, παιδικές χαρές κ.λπ.). Αντίθετα, έθεταν πολύ λίγους περιορισμούς ως προς τη χρήση ιδιωτικών οικοπέδων, εκτός βέβαια από τους όρους δόμησης, δηλαδή τον έλεγχο του μεγέθους της οικοδομικής εκμετάλλευσης και της θέσης του κτιρίου. Παράλληλα υπήρχαν ορισμένες ειδικές διατάξεις για οχλούσες ή επικίνδυνες χρήσεις (βιομηχανία, πρατήρια καυσίμων), για αποστάσεις από «ευαίσθητες» χρήσεις (π.χ. νεκροταφεία, ναοί).

Τέλος, είχαν συνταχθεί κάποιοι ειδικοί κανονισμοί για διάφορες ειδικές κατηγορίες χρήσεων (π.χ. αίθουσες θεαμάτων, ξενοδοχεία κ.λπ.). Σκοπός πάντως όλων αυτών των διατάξεων δεν ήταν γενικά η επιβολή των χρήσεων αυτών στο χώρο της πόλης, αλλά ο έλεγχος του τρόπου οικοδόμησης και η εξασφάλιση κάποιων προϋποθέσεων, ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι και οι ενοχλήσεις.

Μια κάπως διαφοροποιημένη γενικότερη ρύθμιση επιχειρήθηκε το **Π.Δ 81/80 (ΦΕΚ 27Α από 29.1.80)**. Σε αυτό περιέχονταν 6 μεγάλες κατηγορίες γενικών χρήσεων και οι υποδιαιρέσεις τους, που ονομάζονταν ειδικές χρήσεις γης, ενώ

παράλληλα καθορίζονταν ανώτατες τιμές αριθμού ορόφων, ποσοστού κάλυψης και συντελεστή δόμησης ανάρρηση (Πίνακας 1).

Το διάταγμα αυτό αντικαταστάθηκε από νέο **Π.Δ. από τις 23-2-1987** (ΦΕΚ 166Δ από 6.3.87) με τίτλο «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» και συνδέεται με το θεσμό των ΓΠΣ, στα οποία εφαρμόζεται.

Εδώ γίνεται μεταξύ άλλων μια ταξινόμηση των χρήσεων γης συμφωνά με **τη γενική πολεοδομική λειτουργία τους σε 9 κατηγορίες** (Πίνακας 2). Στη συνέχεια αναφέρονται οι επιτρεπτές χρήσεις στην κάθε περιοχή, για την οποία καθορίζεται μια γενική πολεοδομική λειτουργία (Πίνακας 3).

Προφανώς, σύμφωνα με το νομοθέτη, οι χρήσεις αυτές είναι συμβατές με τη γενική πολεοδομική λειτουργία της περιοχής, συνήθως την ενισχύουν ή τη συμπληρώνουν και πάντως δεν έρχονται σε αντίθεση μ' αυτή. Η άποψη αυτή πηγάζει και από τη διαμετρικά αντίθετη προς τον απόλυτο διαχωρισμό των χρήσεων λογική. Επιδίωξη είναι να αποφευχθούν οι δημιουργίες γκέτο είτε στις ζώνες εργασίας και τα κέντρα που ερημώνονται τα βράδια είτε σε περιοχές κατοικίας που εκφυλίζονται σε «υπνουπόλεις». Παράλληλα, τονίζεται ότι θα μειωθούν οι εξαντλητικές και χρονοβόρες μετακινήσεις που επικρατούν στην περίπτωση των μεγάλων και απομονωμένων μεταξύ τους αμιγών ζωνών.

Η λογική όμως αυτή, τουλάχιστον όπως εκφράζεται σ' αυτό το διάταγμα αλλά και συγκεκριμενοποιείται από τις προτάσεις των ΓΠΣ που ευθυγραμμίζονται με αυτό, δημιουργεί κάποια προβλήματα.

Έτσι, η απόλυτη ελευθερία «διείσδυσης» μιας άλλης χρήσης μέσα στην περιοχή στην οποία καθορίζεται μια γενική χρήση ενέχει τον κίνδυνο να εγκαταλειφθεί στην περιοχή η γενική χρήση - που προφανώς είναι και η επιδιωκόμενη για την ορθή λειτουργία της πόλης - και να επικρατήσει η άλλη. Αυτή η τελευταία φυσικά δεν αποκλείεται, όμως η διόγκωση της αλλοιώνει τον προορισμό της περιοχής.

Πίνακας 8: Πίνακας χρήσεων γης

ΧΡΗΣΕΙΣ	Αριθμός ορόφων	Ανώτατα Όρια		
		Κάλυψης	Σ.Δ.	Κατ' όγκο εκμετ/σης
Κατοικ. Αμιγ. (ΚΑ)	1	0,4	0,5	-
	2	0,4	0,5	-
	3	0,4	0,6	-
Κατοικ. Γεν. (ΚΓ)	1	0,4	0,5	-
	2	0,4	0,8	-
	3	0,4	1,0	-
	4 και 5	0,4	1,1	-
	6 και άνω	0,4	1,2	-
Επαγγελματική όχι ιδιαίτερος οχλούσα (ΕΜ)	1	0,7	1,0	-
	2	0,7	1,6	-
	3	0,7	2,0	-
	4 και 5	0,7	2,2	-
	6 και άνω	0,7	2,4	-
Επαγγελματική οχλούσα (ΕΟ)	-	0,7	-	12
Πολεοδομικά κέντρα (Π)	1	0,7	1,0	-
	2	0,7	1,6	-
	3	0,7	2,0	-
	4 και 5	0,7	2,2	-
	6 και άνω	0,7	2,4	-
Αναψυχή-Τουρισμός-Παραθεριστικές κατοικίες	1 και άνω	0,3	0,4	-
Λοιπές ιδιαίτερες χρήσεις	1	0,6	0,75	-
	2	0,6	1,2	-
	3	0,6	1,5	-
	4 και 5	0,6	1,7	-
	6 και άνω	0,6	2,4	-
Χωριά (ΜΧ)	3	0,6	1,2	-
Λοιπές μεικτές χρήσεις	1	0,6	0,75	-
	2	0,6	1,2	-
	3	0,6	1,5	-
	4 και 5	0,6	1,7	-
	6 και άνω	0,6	2,4	-

8.1.3. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ

- ✚ Σύνολο έκτασης Νησιού: 50 Ha (500.000 τ.μ.).
- ✚ Δάσος πεύκων: 30 Ha (300.000 τ.μ.) ακόμα υπάρχουν λεύκες, ιτιές παράλιες και πλατάνια.
- ✚ Οικισμός : 51.000 τ.μ. συνολική έκταση.
- ✚ Οικοπεδική επιφάνεια: 35.000 τ.μ.
- ✚ Κοινόχρηστοι χώροι οικισμού: 16.000 τ.μ. (δρόμοι, πλατείες, αποβάθρα).
- ✚ Εμπόριο: παντοπωλείο, 4 εστιατόρια, καφενείο, τα τουριστικά καταστήματα.
- ✚ Εξυπηρετήσεις: 2 ξενώνες, κοινοτικό γραφείο, σχολείο 2θέσιο, παιδικός σταθμός, γήπεδο στο Λιβάδι, Μουσείο Αλή – Πασά.
- ✚ Μοναστήρια και 2 εκκλησιές στον οικισμό.
- ✚ Ελλιμενισμό 11 πλοιαρίων συγκοινωνίας και 80 βαρκών.
- ✚ Νεκροταφείο 3.000 τ.μ. στον λόφο.
- ✚ Εγκαταλελειμμένη σχολή ΠΚΠΑ στο Λιβάδι.
- ✚ Περιμετρικό – δρόμο – Νησιού.
- ✚ Χώροι ξεψαρίσματος, στεγνώματος ψάθας και κολύμβησης - ανοργάνωτοι στην Δυτική πλευρά του οικισμού.

8.2. ΧΑΡΤΕΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

9.1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κατά την περιήγησή μου στο Νησάκι των Ιωαννίνων διαπίστωσα κάποια χαρακτηριστικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή.

Τα προβλήματα θα τα παραθέσουμε κατά ενότητες χώρου:

1. **Νησί Λίμνης Ιωαννίνων:** σημαντικά προβλήματα που εντόπισα είναι τα εξής:
 - ✚ Επικοινωνία-κυκλοφορία και εναλλακτικές δυνατότητες επίσκεψης.
 - ✚ Η έλλειψη πλωτού σκάφους για μεταφοράς υλικών για κατασκευή κτιρίων, για μεταφορά βαριών εξοπλισμών καταστημάτων όπως επίσης και μεταφορά σκυροδέματος κτλ. Το παρόν πλωτό σκάφος που υπάρχει στο Νησί δεν επιτρέπει την μεταφορά υπέρβαρων αντικειμένων και οχημάτων μεταφοράς σκυροδέματος.
 - ✚ Το ιδιοκτησιακό πρόβλημα
 - ✚ Η έλλειψη χώρου ελλιμενισμού και καναλιού εξυπηρέτησης των ψαράδων
 - ✚ Η ανύπαρκτη προστασία του δάσους του Νησιού
 - ✚ Η έλλειψη εγκαταστάσεων αναψυχής-τουρισμού-αθλητισμού και έλλειψη βασικών δικτύων υποδομής.
 - ✚ Η έλλειψη απορροφητικών βαθιών φρεατίων αποχέτευσης ή βιολογικής δεξαμενής κατάλληλη για μικρούς οικισμούς μέχρι 1500 ατόμων.
 - ✚ Η έλλειψη σωστού τρόπου αποκομιδής και διάθεσης απορριμμάτων.
 - ✚ Η μη ολοκλήρωση περιμετρικού δρόμου και διαμορφωμένων μονοπατιών για την επίσκεψη στο Νησί.
 - ✚ Η έλλειψη συμπληρωματικού υδραγωγείου
 - ✚ Η ανύπαρκτοι χώροι αναψυχής τόσο για τους νησιώτες όσο και για τους κατοίκους των Ιωαννίνων

2. **Οικισμός Νησιού Ιωαννίνων:** Στον οικισμό του Νησιού εντόπισα τα παρακάτω προβλήματα:

- ✚ Τα κτίρια δεν αντιμετωπίζονται σαν στοιχεία του συνόλου.
- ✚ Πολλά κτίσματα είναι κατεστραμμένα και οι κάτοικοι δεν είχαν ποτέ πάρει χρηματοδότηση από το κράτος για ανακατασκευή με αποτέλεσμα να χάνεται η αρχιτεκτονική της περιοχής (**εικόνα 63**).
- ✚ Δυσκολία διεκπεραίωσης έργων-πολύ μικρά οχήματα με δύσκολη μεταφορά υλικών (**εικόνα 64**).
- ✚ Οι πλατείες και οι δρόμοι δεν είναι ολοκληρωμένοι με λιθόστρωτα.
- ✚ Έλλειψη ιατρείου, παιδικού σταθμού και παιδικής χαράς.
- ✚ Έλλειψη επαρκών τουριστικών καταλυμάτων.
- ✚ Έλλειψη αρκετών εστιατορίων.
- ✚ Έλλειψη αρκετών παντοπωλείων που θα εξυπηρετούν κυρίως τους νησιώτες.
- ✚ Έλλειψη φαρμακείου.
- ✚ Η μη αξιοποίηση των μοναστηριών και των διαφόρων χώρων σημαντικής ιστορίας.
- ✚ Η έλλειψη υπόγειου δικτύου ΔΕΗ-ΟΤΕ (**εικόνα 65**).

Εικόνα 63: Ερειπωμένο σπίτι

**Εικόνα 64: Μηχάνημα 1μ3 για σκυρόδεμα-
δύσκολη μεταφορά σκυροδέματος**

Εικόνα 65: Ερειπωμένο σπίτι

Εικόνα 66: Υπέργειο δίκτυο ΔΕΗ-ΟΤΕ

9.2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Οι λύσεις που προτείνω σε επίπεδο **Νησιού Λίμνης Ιωαννίνων:**

- ✚ Πύκνωση της συγκοινωνίας Ιωάννινα-Νησί-Δραμπάτοβα
- ✚ Εξυγίανση του δάσους του Νησιού για προστασία και εγκατάσταση συστήματος πυροπροστασίας
- ✚ Χρηματοδότηση της κοινότητας για την κάλυψη επικοινωνίας τροχοφόρων για μεταφορά υλικών (αγορά πλωτού)
- ✚ Ολοκλήρωση καταστρώματος περιμετρικού δρόμου και διαμορφωμένα μονοπάτια για την επίσκεψη του Νησιού
- ✚ Δημιουργία καναλιού Σαράι μέχρι τέλος του Λιβαδιού για την εξυπηρέτηση σκαφών και ψαράδων δηλαδή: εγκαταστάσεις ψαράδων και αποθήκευση αλιευτικών, ιχθυόσκαλα, χώρος καθαρισμός διχτύων, ελλιμενισμός πλοιαρίων συγκοινωνίας, κανάλι ναυταθλητισμού.
- ✚ Μελέτη και κατασκευή συμπληρωματικού υδραγωγείου
- ✚ Μελέτη και κατασκευή βιολογικής δεξαμενής καθώς επίσης και μελέτη αποκομιδής και διάθεσης απορριμμάτων
- ✚ Ολοκλήρωση του περιμετρικού δρόμου στην βορεινή πλευρά όπου καταστράφηκε από τα νερά σε καιρό βόρειων ανέμων.
- ✚ Τακτοποίηση των σημερινών εισόδων στον καλαμώνα Ν.Δ. Για διευκόλυνση κυκλοφορίας νερού και προσέγγιση βαρκών. Καθαρισμός της ακτής του καλαμώνα και κατασκευή κλιμακωτού κρηπιδώματος

Οι λύσεις που προτείνω σε επίπεδο **οικισμού του Νησιού:**

- ✚ Να θεσμοθετηθεί η προτεινόμενη και από την κοινότητα κλιμακωτή ρύθμιση ποσοστού κάλυψης και συντελεστή δόμησης
- ✚ Να δανειοδοτηθούν οι κάτοικοι για επισκευές των κατοικιών τους έτσι ώστε όλα τα σπίτια να αρμόζουν στα κριτήρια των παραδοσιακών οικισμών
- ✚ Ολοκλήρωση εγκεκριμένων σχεδίων όπως η διαμόρφωση αποβάθρας, το λιθόστρωτο στους δρόμους και την πλατεία του κοινοτικού καταστήματος και η προστασία του πράσινου του οικισμού
- ✚ Ηλεκτροδότηση με υπόγειο δίκτυο και κοινοτικός φωτισμός με αισθητικά φωτιστικά σώματα.

- ✚ Κατεστραμμένες παλιές κατοικίες να μετατραπούν σε παραδοσιακούς ξενώνες
- ✚ Να διαμορφωθεί αναψυκτήριο στο λόφο του Νησιού
- ✚ Να προστατευθούν τα Βυζαντινά Μοναστήρια γιατί αποτελούν αρχιτεκτονικό πλούτο.
- ✚ Να διαμορφωθούν ειδικοί χώροι επεξεργασίας ψάθας και συντήρησης δικτύων εκτός του οικισμού. Πεζόδρομοι, απλή διάνοιξη και σταθεροποίηση του εδάφους για περίπατο, επίσκεψη των μονών. Χώροι στάσης στα σημεία αξιολογής θέας με παγκάκια και δοχεία απορριμμάτων, σύνδεση με περιμετρικό δρόμο και λειτουργίες στο Λιβάδι.

Τα σημερινά προβλήματα όμως με οδήγησαν σε δύο προτάσεις για τη λύση των προβλημάτων του Νησιού:

Σύμφωνα με την πρώτη πρόταση-λύση που προτείνω η περιοχή διατηρεί έντονα τον χαρακτήρα του ψαράδικου παραδοσιακού χώρου και οικισμού. Στην ουσία σε αυτήν την πρόταση η σύνδεση με την πόλη τονώνεται αλλά το Νησί δε δέχεται λειτουργίες της πόλης. Αξιοποιούνται με ελάχιστες επεμβάσεις τα μνημεία και η επίσκεψή τους. Ο πληθυσμός σταθεροποιείται στα σημερινά επίπεδα αλλά σε μέρος του αναζητά απασχόληση στο νησί.

Σύμφωνα με την δεύτερη πρόταση-λύση το Νησί εντάσσεται οργανικότερα στην πόλη εξασφαλίζοντας όμως με νέες λειτουργίες και ένταση των παλαιών την απασχόληση και το εισόδημα των κατοίκων πάνω στο Νησί. Σε αυτή την περίπτωση μικρή αύξηση του πληθυσμού με εγκατάσταση παλινοστούντων είναι επιθυμητή. Το Νησί δέχεται λειτουργίες της πόλης. Συνδέεται αμεσότερα με τις λειτουργίες της παραλίμνιες περιοχής και εξασφαλίζει το ανθρώπινο δυναμικό και τα τεχνικά μέσα της αλιευτικής αξιοποίησης της λίμνης.

Η εξέταση των συγκεντρωθέντων όμως στοιχείων και τα κριτήρια που τοποθετήθηκαν οδηγούν στην επιλογή της δεύτερης πρότασης-λύσης.

Οι λόγοι που επιλέγω αυτή την λύση είναι οι παρακάτω:

- ✚ Η χωρητικότητα του οικισμού όπως παρουσιάζεται δεν μπορεί να υπερβεί τα 180 νοικοκυριά και τους 650 - 700 κατοίκους (155 άτομα είναι η φυσική αύξηση 1,0% ετήσια για το έτος - στόχο 2010).

- ✚ Η ανελαστικότητα για αύξηση που έχουν οι τοπικοί παραγωγικοί πόροι (ψάρεμα – ψάθα), αντίθετα με τον τουρισμό συνδυάζονται με το χαμηλό εισόδημα, επιβάλλουν την κάποια σχετική ένταση των λειτουργιών. Και αυτό γιατί ο μόνος τομέας (αναψυχή - τουρισμός) που έχει αναπτυξιακή δυναμική γίνεται απαραίτητος τόσο για το Νησί, όσο και για την Πόλη και επιβάλλει την αλληλεξάρτηση τους.
- ✚ Οι φόβοι για μαζικό τουρισμό δεν επιβεβαιώνονται για την λεκάνη των Ιωαννίνων όπου οι αναμονές είναι σαφώς στραμμένες προς άλλες κατευθύνσεις. Και θα ήταν προφανώς άστοχο να μην ενισχύσουμε τα ισχυρά σημεία της περιοχής αυτής στο νέο πλαίσιο για τον «εσωτερικό και κοινωνικό τουρισμό» που επεξεργάζεται σήμερα ο ΕΟΤ.
- ✚ Για το Νησί τα παραπάνω σημαίνουν διευκόλυνση της επίσκεψης - αναψυχής δυνατότητας φαγητού, και ακόμα μικρή αύξηση (λόγω χωρητικότητας) των κλινών, όπως και την συμβολή του στην ναυταθλητική αξιοποίηση της λίμνης.
- ✚ Η δημιουργία εισοδήματος επί τόπου για τους κατοίκους επιβάλλει ακόμα κάθε δυνατό μέτρο διευκόλυνσης της εντατικής ιχθυοκαλλιέργειας που είναι ο φυσικός ρόλος των ψαράδων του Νησιού. Και πάλι όμως δεν επιδιώκεται η πλήρης τοπική απασχόληση αλλά επιδίωξη αποτελεί ή μείωση στο 30% (σήμερα 55%) της καθημερινής μετακίνησης για εργασία που χωρίς τις προτεινόμενες επεμβάσεις δείχνει ανοδικές τάσεις και είναι κίνητρο για την εγκατάλειψη από τους κατοίκους του νησιού (απάντηση για αναζήτηση εισοδήματος στην 10η ερώτηση της δειγματοληπτικής έρευνας).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

↪ Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, «ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ. ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ-Η ΛΙΜΝΗ-ΤΟ ΝΗΣΙ» (15 αιώνες ιστορίας και θρύλου), εκδόσεις "ΔΩΔΩΝΗ", Αθήνα-Γιάννενα 1991

↪ Βασίλης Νιτσιάκος, «Σύγχρονη πολιτισμική Γεωγραφία». Έκθεση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, 1998

↪ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας Τμήμα Ηπείρου. «Αναθεώρηση-επέκταση ζώνης οικιστικού ελέγχου (Ζ.Ο.Ε) Ιωαννίνων». Γιάννενα Νοέμβριος 1996.

↪ Δήμος Ιωαννιτών, «Το νησί των Ιωαννίνων, ιστορία, μνημεία, μουσείο», Ιωάννινα 1982

↪ Σωτ. Ι. Δάκαρης, «Ιωάννινα, η νεότερη Εύροια», π. «Ηπειρωτική Εστία», 1 (1952), σ.σ. 537-554

↪ Μίλτος Γαρίδης-Αθανάσιος Παλιούρας (γεν. εποπ.), «Μοναστήρια νήσου Ιωαννίνων, Ζωγραφική», Ιωάννινα 1993

↪ Σπυρ. Λάμπρος, «Ηπειρωτικά. Η λίμνη των Ιωαννίνων και αι επί της νησίδος αυτής μοναί» π. «Νέος Ελληνομήμων», 11 (1914), σ.σ. 3-27

↪ Λ. Μάλαμα. «Τουριστικά Γιάννενα» 1972

↪ Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος. Αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού 2001

↪ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας Τμήμα Ηπείρου. Μελέτη αναπτύξεως περιοχής Νησιού Ιωαννίνων (Ν. Βήχος-Π. Βήχος-Σ. Αυγερινού), Απρίλης 1983 Ιωάννινα

↪ Στέφανος Δ. Παππάς, «ΠΑΜΒΩΤΙΣ, η χλιοτραγουδισμένη λίμνη των Ιωαννίνων». Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων 2001

↪ 8^ο Ενιαίο Λύκειο Ιωαννίνων, «Το νησί της λίμνης Παμβώτιδας», Μια ερευνητική-βιωματική προσέγγιση της ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπ/σης του σχολείου, Ιωάννινα 2000

↪ Εθνικός Οργανισμός Ελληνικής Χειροτεχνίας. Στοιχεία σχετικά με χειροτεχνεία, οικοτεχνία και καλλιτεχνική βιοτεχνία στο νομό Ιωαννίνων

↪ Υπουργείο Χωροταξίας-Οικισμού και Περιβάλλοντος. Πρόγραμμα ανάπτυξης 1983-1987. Έκθεση Νομού Ιωαννίνων, Ιούνιος 1982

↪ Σ. Ι. Δάκαρη (αρχαιολόγου). «Το Νησί των Ιωαννίνων», Αθήνα 1982

↪ Νομαρχία Ιωαννίνων. Τοπογραφική Υπηρεσία. Παραλαβή Χάρτη Νήσου Ιωαννίνων

↪ www.ioannina24.gr

↪ www.statistics.gr

↪ www.epirusa.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στο παράρτημα αυτό θα αναφέρουμε και θα παρατάξουμε, σαν παράδειγμα, κοστολογήσεις που έχουν γίνει για έργα ανάπτυξης της Νήσου Ιωαννίνων όπως επίσης θα περιλαμβάνονται και τα πρωτότυπα Φ.Ε.Κ. πάνω στα οποία στηρίχθηκε η εργασία μου και πρωτότυποι κτηματολογικοί πίνακες.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟ 1983

ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ-ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

Εγκαταστάσεις ψαράδων - ελλιμενισμός πλοιαρίων. Οι εγκαταστάσεις αυτές προτείνεται να δημιουργηθούν στο Δυτικό τμήμα του νησιού, στην απόληξη του οικισμού και προς Νότο. Σήμερα οι εγκαταστάσεις των ψαράδων δίπλα, στην προβλήτα αποβίβασης - επιβίβασης και στην συνέχεια στην Δυτική πλευρά του οικισμού, δημιουργούν προβλήματα εξυπηρέτησης των ίδιων αλλά και επιδρούν αρνητικά στο περιβάλλον (πρόχειρες κατασκευές, δυσοσμία κ.λ.π.). Η συγκέντρωσή τους μπορεί να αποδώσει ένα λειτουργικό και αισθητικό αποτέλεσμα. Στην συνέχεια αυτού του χώρου μπορεί να λειτουργήσει ιχθυόσκαλα για τον άμεσο έλεγχο των αλιευμάτων. Στα ίδια κανάλια σήμερα ελλιμενίζονται τα 11 πλοία της συγκοινωνίας και οι βάρκες των ψαράδων. Η κατάσταση αυτή προκάλεσε διαδοχικές επιχώσεις και διανοίξεις χωρίς όμως να λύσει το πρόβλημα και να εξασφαλίσει τα πλοία και τις βάρκες από κίνδυνο ζημιών σε περίπτωση θαλασσοταραχής. Το έργο πρέπει να βασιστεί στην ξύλινη κατασκευή και τους πασσάλους και θεμελιώσεις με οπλισμένο σκυρόδεμα. Ο περιμετρικός δρόμος στην περιοχή είναι στο επίπεδο των 2,5 μέτρων και γι' αυτό όσον αφορά τις εγκαταστάσεις των ψαράδων, αυτές δεν παρουσιάζουν στον περιπατητή παρά το θέαμα της οροφής τους (περίπτωση κάλυψης τμημάτων με σχιστόπλακες).

Επόμενο βήμα της μελέτης είναι ο καθαρισμός των καλαμώνων (προβλεπόμενο κόστος 3.000.000 δρχ) και η κατασκευή χώρων φύλαξης των αλιευτικών εργαλείων για ξεψάρισμα δικτύων έκτασης περίπου 100μ. κατασκευή συμπληρωματικού υδραγωγείου 50μ³ (πρόταση ΤΥΔΚ) και κατασκευή 8 φρεατίων προβλεπόμενο κόστος 1.500.000δρχ).

Έπειτα αναγκαία είναι η εξυγίανση του δάσους του νησιού με τοποθέτηση κρουνών (προβλεπόμενο κόστος 1.000.000δρχ).

Αξιοποίηση του χώρου των πρώην σχολών ΠΙΚΠΑ στο Λιβάδι που μπορεί να λειτουργήσει σαν ξενώνας και δημιουργία γηπέδων βόλει-μπάσκετ παιδικές χαρές (προβλεπόμενο κόστος 4.000.000δρχ).

Κατασκευή ιατρείου-φαρμακείου (προβλεπόμενο κόστος 3.000.000δρχ)

Δημιουργία πολιτιστικού κέντρου ή στην οικία Γκατζά (ιδιοκτησία εκκλησίας) ή η οικία Σαντά (κληροδότημα στην σχολική εφορεία του νησιού) (προβλεπόμενο κόστος 500.000δρχ).

Πλαζ στο Μύτικα όπου δεν υπάρχουν καλαμώνες και προσφέρεται η παραλία, χωρητικότητας μέχρι 100 ατόμων, 6 καμπίνες, χώρο υγιεινής και ξύλινες προβλήτες (προβλεπόμενο κόστος 500.000)

Ακόμα μελλοντικά και στην περίπτωση που η λίμνη προκριθεί για ανάπτυξη ναυταθλητισμού πρέπει να μελετηθεί διάνοιξη καναλιού 400μ. για εκπαίδευση κωπηλατών.

Ο χώρος ήδη χρησιμοποιείται για κωπηλασία στην λίμνη σε περίοδο ταραχής και ανέμων, σήμερα όμως η διαδρομή γίνεται στην παρυφή καλαμώνων.

Η αφαίρεση των καλαμώνων εσωτερικά θα δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο προστατευμένο χώρο κατάλληλο και για την εκμάθηση της κωπηλασίας. Προς το βορρά το κανάλι μπορεί να χρησιμοποιήσει την είσοδο του χώρου ελλιμενισμού ενώ στα νότια η απόληξη του προς την πόλη των Ιωαννίνων δημιουργεί ένα νέο χώρο υποδοχής στο νησί, κυρίως για την κωπηλασία αναψυχής.

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ:

+ Φύλλο:

+ Ηλικία:

+ Τόπος Γεννήσεως:

+ Βασική επαγγελματική απασχόληση:

+ Άλλες επαγγελματικές απασχολήσεις:

Ερώτηση 1^η:

Αν είχατε φύγει από το νησί για να δουλέψετε αλλού, ποιο διάστημα θα λείπατε σε ποιο μέρος?

Ερώτηση 2^η:

Μέσα στο 2007 συνήθως μετακινηθήκατε από το Νησί για επαγγελματική απασχόληση;

- i. Καθημερινά,
- ii. 2-3 φορές την βδομάδα
- iii. 1 φορά την βδομάδα Ο '
- iv. 1 φορά το μήνα ή λιγότερο

Σε ποιο μέρος θα πηγαίνατε (Γιάννενα ή χωριό)?

Ερώτηση 3^η:

Μέσα στο 2007 πηγαίνατε για αγορές στα Γιάννενα,

- i. κάθε μέρα
- ii. 2-3 φορές την βδομάδα
- iii. μία φορά την βδομάδα
- iv. 1 φορά το μήνα ή λιγότερο

Ερώτηση 4^η:

Μέσα στο 2007 πηγαίνατε στην πόλη ή σε γύρω χωριά για διασκέδαση ή και για να δείτε συγγενείς και φίλους:

- i. 2-3 φορές την βδομάδα
- ii. 1 φορά την βδομάδα
- iii. 1 φορά το μήνα ή λιγότερο

ΣΗΜΕΡΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΟΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΔΟΥΛΕΙΑ ΕΔΩ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΜΟΙΒΗ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ:

Ερώτηση 5^η:

το ψάρεμα και η ψάθα αν ενισχυθούν με κατάλληλα μέτρα και έργα θα μπορέσουν να δώσουν δουλειά και εισόδημα στις περισσότερες οικογένειες?

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ερώτηση 6^η:

Χρειάζεται να αυξηθεί ο τουρισμός στο νησί περισσότερο από σήμερα?

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ερώτηση 7^η:

Αν έρχονται και μένουν στο νησί περισσότεροι τουρίστες πού κατά την γνώμη σας πρέπει να φιλοξενοούνται?

- i. σε τουριστικούς ξενώνες
- ii. σε ενοικιαζόμενα δωμάτια στα σπίτια
- iii. και στα δύο προηγούμενα

Ερώτηση 8^η:

Εσείς αν είχατε την αναγκαία χρηματοδότηση θα προσφέρατε χώρο για ενοικιαζόμενα δωμάτια;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ερώτηση 9^η:

Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να γίνουν τα παραπάνω έργα για να βελτιωθεί η ζωή στο νησί:

9^α) νέες εγκαταστάσεις για τους ψαράδες μετά το Σαράι προς το Λιβιάδι

ΝΑΙ ΟΧΙ

9^β) χρειάζεται να γίνει νέο υπήνεμο αγκυροβολιό για τα караβάκια της γραμμής και τις βάρκες ΝΑΙ ΟΧΙ

9^γ) θα θέλατε να χρησιμοποιηθεί η υπήνεμη πλευρά του νησιού για να γίνουν ναυταθλητικές εγκαταστάσεις? ΝΑΙ ΟΧΙ

9^δ) νομίζετε ότι στο Λιβιάδι πρέπει να γίνουν γήπεδα, χώροι για παιδιά και αναψυχή των κατοίκων, αλλά και τουριστικές εγκαταστάσεις? ΝΑΙ ΟΧΙ

9^ε) χρειάζεται πυκνότερη συγκοινωνία με τα Γιάννενα ΝΑΙ ΟΧΙ

χρειάζεται συγκοινωνία με πλοiάρια και με άλλα μέρη της λίμνης, όπως η Ντραμπάτοβα, Μονή Ντουραχάνι, Σπήλαιο; ΝΑΙ ΟΧΙ

Ερώτηση 10^η:

Αν βρίσκατε καλύτερο εισόδημα σε άλλη περιοχή θα φεύγατε από το νησί με την οικογένειά σας για να εγκατασταθείτε εκεί?

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ερώτηση 11^η:

Που πιστεύετε εσείς ότι θα προτιμούσαν οι σημερινοί νέοι του Νησιού να δουλεύουν και να κατοικούν:

- i. στο Νησί
- ii. στα Γιάννενα
- iii. τους είναι αδιάφορο

Ερώτηση 12^η:

Τα σπίτια του χωριού ίσως δεν έχουν τις ανέσεις που χρειάζεται μια σημερινή οικογένεια. Για το σπίτι σας τι νομίζετε:

- i. έχει τις ανέσεις που χρειαζόσαστε
- ii. λείπουν μερικές ανέσεις που έχετε την δυνατότητα με δικά σας χρήματα να φτιάξετε
- iii. λείπουν ανέσεις που για να φτιαχτούν θα χρειαζόταν δάνειο

Ερώτηση 13^η:

Είναι απαραίτητη η βελτίωση της αποχέτευσης, της ύδρευσης προστασία του δάσους από τη φωτιά. Τι άλλο ακόμα νομίζετε ότι χρειάζεται για το καλό του Νησιού?

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ:

73 ερωτηματολόγια σε κατοίκους από 12 ετών και άνω.

Χαρακτηριστικά του Δείγματος

Φύλλο:	Ανδρες	38	ποσοστό	52%
	Γυναίκες	35	ποσοστό	48%

Τόπος καταγωγής:

	Νησί Ιωαννίνων	%	Επαρχία Ιωανν.	%	Άλλο	%
Ανδρες	36	94.7	2	5.3	-	0
Γυναίκες	25	71.4	6	17.1	4	11.5

Ομάδες ηλικιών:

	Ανδρες	%	Γυναίκες	%	Σύνολο	%
12-19	6	8.2	4	5.5	10	13.7
20-34	11	15	10	13.7	21	28.7
35-65	19	26	17	23.4	36	49.4
65-	2	2.8	4	5.4	6	8.2

Επαγγελματική απασχόληση ή ασχολία:

	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	%
Μαθητές	4	4	..	
Φοιτητές	1	-	9	12,3
Νέοι Ανεργοί	4	-	4	5,4
Ψαράδες	5	-	..	
Ψαράδες-ψάθα	3	2	..	
Ψαράδες-πλοιάρια	3	-	..	
Ιχθυοτρόφοι	2	-	..	
Ιχθυοπώληδες	2	-	..	
Ψάθα-καρέκλα	1	4	22	30,1
Καραβοκύρης	1	-	..	
Πλοιάρια	1	-	..	
Εστιατορας-παντοπώλης	1	1	..	
Λαϊκή τέχνη	-	2	6	8,2
Ιδιωτικοί υπάλληλοι	2	4	..	
Δημόσιοι υπάλληλοι	2	-	8	10,9
Τεχνίτες	2	-	8	10,9
Οικοδομικές εργασίες	4	-	6	8,2
Νοικοκυρές	-	18	18	24,6
ΣΥΝΟΛΟ	38	35	73	100

Παλινοστήση:

Έφυγαν για λόγους απασχόλησης	10	άνδρες	ποσοστό	34,4%	των ανδρών
Έργαζόντουσαν στην Ελλάδα	5	«	«	17,2%	«
« στο εξωτερικό	5	«	«	17,2%	«
Έλειψαν μέχρι 1 χρόνο	6	«	«	20,6%	«
« 5 χρόνια	1	«	«	3,4%	«
« περισσότερο	3	«	«	10,3%	2

Ερώτηση 2^η:

Μέσα στο 2007 συνήθως μετακινήθηκαν από το Νησί για επαγγελματική απασχόληση στα Γιάννενα και την περιοχή:

	ΑΝΔΡΕΣ	% Α	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% Γ	ΣΥΝΟΛΟ	% Σ
Καθημερινά	21	55,2	7	20	28	38,3
2-3 φορές τη βδομάδα	-	0	-	0	-	0
1 φορά τη βδομάδα	3	7,8	2	5,7	5	6,8
1 φορά το μήνα	3	7,8	3	8,5	6	8,2
Καθόλου	11	28,9	23	65,7	34	46,5

Ερώτηση 3^η:

Μέσα στο 2007 συνήθως μετακινήθηκαν από το Νησί για αγορά αγαθών στα Γιάννενα:

	ΑΝΔΡΕΣ	% Α	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% Γ	ΣΥΝΟΛΟ	% Σ
Καθημερινά	19	50	4	11,4	23	31,5
2-3 φορές τη βδομάδα	3	7,8	17	48,5	20	27,3
1 φορά τη βδομάδα	7	18,4	9	25,7	16	21,9
1 φορά το μήνα	4	10,5	2	5,7	6	8,2
Καθόλου	5	13,1	3	8,5	8	10,9

Ερώτηση 4^η:

Μέσα στο 2007 μετακινήθηκαν στην πόλη και την περιοχή για διασκέδαση ή επίσκεψη φίλων και συγγενών:

	ΑΝΔΡΕΣ	% Α	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% Γ	ΣΥΝΟΛΟ	% Σ
2-3 φορές τη βδομάδα	912	23,6	7	20	16	21,9
1 φορά τη βδομάδα	12	31,5	6	17,1	18	24,6
1 φορά το μήνα	13	34,2	14	40	27	36,0
Καθόλου	4	10,5	8	22,8	12	16,4

Ερώτηση 5^η:

Οι ερωτηθέντες σε ποσοστό 100% πιστεύουν ότι το ψάρεμα και η ψάθα αν ενισχυθούν με κατάλληλα μέτρα και έργα θα μπορέσουν να δώσουν δουλειά και εισόδημα στις περισσότερες οικογένειες.

Μόνο μία νέα γυναίκα διατυπώνει επιφύλαξη όχι για το ψάρεμα αλλά για την δυνατότητα αύξησης του εισοδήματος από την ψάθα.

Ερώτηση 6^η:

Οι ερωτηθέντες στο σύνολό τους ποσοστό 100% υποστηρίζουν ότι πρέπει να αυξηθεί ο τουρισμός στο νησί. 2 απαντήσεις τονίζουν ιδιαίτερα ότι χρειάζεται σημαντική αύξηση.

Ερώτηση 7^η:

Οι 72 ερωτηθέντες πιστεύουν ότι οι τουρίστες που έρχονται για να μείνουν στο νησί πρέπει να φιλοξενοούνται σε ένα συνδυασμό ξενώνων και ενοικιαζόμενων δωματίων στα σπίτια.

Ένας μόνο πιστεύει ότι οι τουρίστες θα πρέπει αποκλειστικά να φιλοξενοούνται σε ξενώνες.

Ερώτηση 8^η:

Οι 71 από τους ερωτηθέντες δηλώνουν ότι αν είχαν την αναγκαία χρηματοδότηση θα προσέφεραν χώρο για ενοικιαζόμενα δωμάτια. Άρνηση δηλώνουν μόνο 2 ερωτηθέντες με κοινό χαρακτηριστικό ότι είναι νέες γυναίκες και εργαζόμενες.

Ερώτηση 9^η:

Η κοινωνική αποδοχή των προτεινομένων έργων έδωσε τα παρακάτω αποτελέσματα:

9^α) θεωρείται απαραίτητο να γίνουν νέες εγκαταστάσεις για τους ψαράδες μετά το Σαράι προς το Λιβάδι;

ΝΑΙ: 71 ποσοστό 97,2%

ΟΧΙ 1 γυναίκα (ιδιωτική υπάλληλος)

άρνηση απάντησης 1.

9^β) Χρειάζεται να γίνει νέο υπήνεμο αγκυροβόλιο για τα καραβάκια της γραμμής και τις βάρκες;

ΝΑΙ 71 ποσοστό 97,2%,

άρνηση απάντησης 2.

9^γ) Θα θέλατε να χρησιμοποιηθεί η υπήνεμη πλευρά του νησιού για να γίνουν ναυταθλητικές εγκαταστάσεις;

ΝΑΙ 72 ποσοστό 98,6%,

άρνηση απάντησης 1.

9^δ) νομίζετε ότι στο Λιβάδι πρέπει να γίνουν γήπεδα, χώροι για παιδιά και αναψυχής των κατοίκων, αλλά και τουριστικές εγκαταστάσεις;

ΝΑΙ 72 ποσοστό 98,6%,

και 1 επιφύλαξη αν γίνονται όλα στον ίδιο χώρο.

9^ε) Χρειάζεται πυκνότερη συγκοινωνία με τα Γιάννενα;

ΝΑΙ 8 ποσοστό 9,5% (οικοδόμοι και υπάλληλοι),

ΟΧΙ 64 ποσοστό 89%, και 1 απάντηση να γίνει η συγκοινωνία πιο αραιή.

9ε/ Χρειάζεται συγκοινωνία με πλοίαρια και με τα άλλα μέρη της λίμνης όπως η Ντραμπάτοβα, Μονή Ντουραχάνι, Σπήλαιο;

ΝΑΙ 8 ποσοστό 9,5% (νέοι και υπάλληλοι), ΟΧΙ 64 ποσοστό 89% και 1 άρνηση απάντησης.

Ερώτηση 10^η:

Αν βρίσκατε καλύτερο εισόδημα σε άλλη περιοχή θα φεύγατε από το νησί με την οικογένεια σας για να εγκατασταθείτε εκεί;

ΝΑΙ 59 ποσοστό 80,8%

ΟΧΙ 13 ποσοστό 17,8% (εργαζόμενοι στα Γιάννενα και ένα κορίτσι) άρνηση απάντησης 1.

Ερώτηση 11^η:

Πού πιστεύετε εσείς ότι θα προτιμούσαν οι σημερινοί νέοι του Νησιού να δουλεύουν και να κατοικούν;

Στο Νησί 72 απαντήσεις ποσοστό 98,6%

1 άρνηση απάντησης.

Ερώτηση 12^η:

Τα σπίτια του χωριού ίσως δεν έχουν τις ανέσεις που χρειάζεται μια σημερινή οικογένεια. Για το σπίτι σας τι νομίζετε;

✚ Το σπίτι μας έχει τις ανέσεις που χρειάζονται:

1 ποσοστό 1,3%.

✚ Λείπουν μερικές ανέσεις που έχουμε τη δυνατότητα με δικά μας χρήματα να φτιάξουμε: 3 ποσοστό 4,1%.

✚ Λείπουν ανέσεις που για να φτιαχτούν θα χρειαζόταν δάνειο: 69 ποσοστό 94,5%.

Ερώτηση 13^η:

Είναι απαραίτητη η βελτίωση της αποχέτευσης, της ύδρευσης και η προστασία του δάσους από τη φωτιά;

ΝΑΙ 71 ποσοστό 97,2%.

Δεν χρειάζεται αποχέτευση 1. Άρνηση απάντησης 1.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο συγκεντρώνοντας 73 απαντήσεις, αντιπροσωπεύει ένα δείγμα 18,2% του ενήλικου πληθυσμού του Νησιού. Σε συνδυασμό με την περίοδο που πραγματοποιήθηκε (Γενάρης-Φλεβάρης) εξασφαλίζει ικανή αντιπροσωπευτικότητα. Τα χαρακτηριστικά του δείγματος συμπίπτουν με την κατανομή των χαρακτηριστικών αυτών στο σύνολο των κατοίκων του νησιού, με απόκλιση μικρότερη του 4% στα 3 βασικά κριτήρια επιλογής του δείγματος (αναλογία ανδρών - γυναικών, ομάδες ηλικιών και επαγγελματική απασχόληση).

Τα ειδικά συμπεράσματα αξιοποιούνται στα ανάλογα κεφάλαια. Όμως εξάγονται και γενικά συμπεράσματα τόσο για την κοινωνία του Νησιού.

Επιβεβαιώνεται η κλειστή δομή της Νησιώτικης μικροκοινωνίας. Αλλά και η σημερινή τάση για παλιννόστηση των Νησιωτών, 35% των ανδρών του δείγματος είχαν φύγει για διάφορα διαστήματα (**ερώτηση 1**).

Η κοινωνία του Νησιού ζει στραμμένη προς τα Γιάννενα (**ερωτήσεις 2,3,4**) και η σύνδεση φαίνεται ικανοποιητική (**ερώτηση. 9ε**) ενώ η σύνδεση με την υπόλοιπη παραλίμνιο περιοχή δεν ενδιαφέρει ιδιαίτερα (**ερώτηση. 9ε**).

Οι συνθήκες κατοικίας δεν είναι ικανοποιητικές από άποψη ανέσεων και η δυσκολία (άδεια, κόστος υλικών) ικανοποίησης τους σε συνδυασμό με το χαμηλό εισόδημα δημιουργούν την ανάγκη δανείου ή επιχορήγησης (**ερώτηση. 12**).

Το χαμηλό εισόδημα μειώνει την αντίσταση για έξοδο από το Νησί (**ερώτηση 10, σε ποσοστό 80% οι κάτοικοι θα έφευγαν σε αναζήτηση καλύτερου εισοδήματος**). Η ρεαλιστική αυτή αντιμετώπιση δεν μειώνει όμως την επιθυμία για παραμονή, όπως φαίνεται στην ερώτηση 11 που έχει κατεύθυνση περισσότερο «ιδεολογική» (που πιστεύετε ότι θα επιθυμούσαν να ζουν και να εργάζονται οι σημερινοί νέοι).

Το Νησί έχει πρόβλημα αυταρκειάς στον τομέα της απασχόλησης, και για μέρος του πληθυσμού που λειτουργεί σαν «τόπος κατοικίας», τα Γιάννενα άλλωστε δίνουν την διέξοδο στην πολυμορφία των επαγγελμάτων που αναπτύσσεται στους νέους. Έτσι μπορούμε να συμπεράνουμε ότι προβλήματα υπάρχουν αλλά ο χώρος δεν είναι υποβαθμισμένος. Αντίθετα μάλιστα αποτελεί για την τοπική μικροκοινωνία ένα φυσικό απόθεμα (λίμνη, παραδοσιακός οικισμός, Μονές) που επιτρέπει ορισμένες «αναπτυξιακές» αναμονές. Ο τουρισμός μέσα σ' αυτό το πλαίσιο είναι λύση και σαν κατεύθυνση ευπρόσδεκτος (**ερώτηση 6**). Και τα οφέλη του φαίνονται γενικά, αλλά και θα μπορούσαν να μεταφερθούν μέχρι τον κάθε ξέχωρο οικογενειακό

προϋπολογισμό (**ερώτηση 8, σε ποσοστό 97% οι κάτοικοι θα προσέφεραν δωμάτια για τουριστική φιλοξενία**).

Οι γνώμες που διατυπώθηκαν πέρα από ερωτήσεις συνεχίζουν το ίδιο πνεύμα. Τονίζουν ιδιαίτερα τον ρόλο του τουρισμού και παράλληλα το αίσθημα για συμμετοχή μέσα στην κοινωνική αλληλεγγύη που χαρακτηρίζει την κοινότητα. Φυσικό είναι η κοινωνική αποδοχή των έργων να μην περιορίζεται στους ενδιαφερόμενους (π.χ. ψαράδες), η αναπτυγμένη «κοινωνική συνείδηση» έχει αποκρυσταλλώσει συγκεκριμένες δυνατότητες και τις υποστηρίζει (**ερώτηση 9 και 13 για τα έργα, αποδοχή 97%**).